

DIU ACTIVITATEA CNC TB/SIDA

Ședința CNC TB/SIDA din 22.09.11

La 22 septembrie curent, în incinta Ministerului Sănătății, a avut loc ședința Consiliului național de coordonare a programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și de control al tuberculozei (CNC TB/SIDA).

Participanții la ședință, 29 membri ai CNC TB/SIDA din totalul de 31 și 28 alți invitați, reprezentanți ai ministerelor de resort (MS, MMPSF, ME, MF, MJ și MAI), organizațiilor internaționale (OMS, EEAS, UNAIDS, UNDP, UNICEF și UNFPA) și ai societății civile active în domeniul controlului și prevenirii TB/HIV/SIDA/ITS pe ambele maluri ale Nistrului (Fundatia Soros Moldova, Centrul PAS, Rețeaua SIDA, CRPC, UORN, Crucea Roșie, CNPM, GENDERDOC-M, ș.a.), au abordat subiecte cheie privind susținerea de către Fondul Global (FG) a eforturilor de combatere a maladiilor TB, HIV/SIDA și ITS în R. Moldova.

Reieșind din prioritățile strategice ale republicii pentru combaterea maladiilor în cauză, R. Moldova va depune, în conformitate cu termenele stabilite, două cereri de solicitare de fonduri din partea FG pentru completarea deficitului existent în republică. În acest sens, participanții la ședința din 22 septembrie au pus în discuție:

- realizările curente și pașii care se cer a fi întreprinși în viitorul apropiat în procesul de aplicare a Programului Național de Prevenire și Control HIV/SIDA și ITS, perioada 2011-2015 (PNPC);
- luarea unei decizii comune privind aplicarea pentru finanțare în cadrul runde 11, componenta tuberculozei;
- actualizarea cerințelor FG față de CNC TB/SIDA, în calitatea sa de mecanism național de coordonare și monitorizare a programelor naționale de control și profilaxie a TB/HIV/SIDA/ITS și a resurselor FG; și
- aprobarea mecanismului de selecție a Recipienților Principali pentru gestionarea resurselor financiare solicitate în cadrul runde 11.

Forul din 22 septembrie a apreciat eforturile partenerilor implicați nemijlocit în coordonarea și gestionarea procesului de depunere a celor două aplicații. Membrii CNC TB/SIDA s-au pronunțat pentru aplicare per runda 11 și au aprobat mecanismul de selecție a Recipienților Principali.

Totodată, în cadrul ședințelor de dezbatere, agențiile internaționale au reiterat poziția lor de acord cu concluziile/rezultatele evaluării comune, naționale și internaționale, a Programului Național de Prevenire și Control HIV/SIDA și ITS pentru perioada 2011-2015 și amendamentele de principiu deja prezentate de Centrul SIDA la ședința în cauză.

Cu toate acestea, reprezentantul UNICEF în Moldova a subliniat necesitatea prevenirii mai multor activități de prevenire în rândul populației tinere/adolescenților. Datele statistice curente atestă un număr

în creștere a utilizării drogurilor printre adolescenți și „întinerirea” vârstei de începere a activității sexuale. Aceste aspecte sporesc riscurile de intrare a adolescenților în categoria LSC și UDI, care, în ultimă instanță, devin o populație cu risc sporit de infecții sexual transmissibile.

Dr. Hans Kluge, Reprezentant OMS pentru Eurasia și Reprezentant special al Directorului Regional pe probleme de TB multirezistentă/MDR, a salutat parteneriatul dezvoltat în timp în R. Moldova pentru combaterea maladiilor în cauză și a apreciat conformitatea priorităților de control al formelor rezistente de tuberculoză ale țării noastre cu cele existente la nivel regional.

La finele ședinței, Consiliul a hotărât, de comun acord cu societatea civilă prezentă, să aplice, în modul și termenele stabilite, pentru finanțare din partea FG atât per Program Național de Prevenire și Control HIV/SIDA/ITS, cât și per Program național de control TB (runda 11). Adicional, CNC TB/SIDA a aprobat și un plan de acțiuni pentru elaborarea celor două aplicații, punând în responsabilitatea Secretariatului Consiliului sarcina de a asigura transparența informațională pe perioada de elaborare a aplicațiilor.

Ședința CNC TB/SIDA a confirmat odată în plus: R. Moldova va beneficia de susținere din partea agențiilor internaționale și regionale active în Moldova, atâta timp cât partenerii locali vor avea o viziune clară asupra rezultatelor finale pe care vor să le atingă în următorii cinci ani și vor să și prioritizeze activitățile propuse pentru atingerea acestor rezultate.

Violeta Teutu, Secretariatul CNC TB/SIDA

AJUSTAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL DE PREVENIRE ȘI CONTROL TB ȘI HIV/SIDA/ITS

În 2011 CNC TB/SIDA a lansat și coordonat un proces complex de evaluare și îmbunătățire a eforturilor de combatere a maladiilor TB și HIV/SIDA/ITS. Una din acțiunile cheie în acest proces a fost evaluarea cadrului documentar existent. După finalizarea evaluării Program Național de Prevenire și Control HIV/SIDA și ITS pentru 2011-2015 (PNPC), realizată în perioada iunie-iulie, a fost necesară organizarea unui atelier de lucru cu participarea tuturor partenerilor CNC pentru a valida recomandările propuse de evaluatorii programului.

Atelier de lucru pentru îmbunătățirea Programului Național de Prevenire și Control HIV/SIDA și ITS pentru anii 2011-2015

La 8 septembrie curent, în or. Vadul lui Vodă, s-a desfășurat atelierul de lucru pentru ajustarea Programului Național de Prevenire și Control HIV/SIDA și ITS pentru anii 2011-2015 (PNPC), organizat de către Centrul Național SIDA cu susținerea UNAIDS.

Scopul atelierului a fost îmbunătățirea și eficientizarea PNPC, pentru ca acesta să răspundă mai bine necesităților de tratare și prevenire HIV/SIDA/ITS în R. Moldova și să servească drept bază temeinică pentru elaborarea și remiterea către Fondul Global a aplicației de finanțare a activităților din cadrul programului.

Atelierul a întrunit parteneri și reprezentanți ai ministerelor Sănătății, Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Justiției și structurile abilitate ale acestora, ONG-urilor

active în domeniu de pe ambele maluri ale Nistrului și ai organizațiilor internaționale: UNAIDS, OMS, UNODC și UNFPA.

Agenda de lucru a atelierului a inclus prezentarea unui set de concluzii a doi experți internaționali, Roger Drew și James Cercone, sosiți în R. Moldova în perioada 1-9 septembrie curent, la invitația CNC TB/SIDA, pentru a susține eforturile țării noastre de îmbunătățire a PNPC, și elaborarea unor recomandări de ajustare a variantei actuale a PNPC. Participanții au lucrat în trei grupuri, abordând conținutul Programului pe trei componente primordiale: tratamentul HIV/SIDA/ITS, obiectivele de prevenire și managementul cadrului de implementare a programului.

Violeta Teutu, Secretariatul CNC TB/SIDA

Îmbunătățirea Strategiei Naționale de combatere a maladiilor HIV/SIDA/ITS și TB

Roger Drew este unul din cei doi experți internaționali independenți, aflați într-o misiune de lucru în R. Moldova, la invitația Centrului Național SIDA, pentru a oferi consultanță tehnică partenerilor moldoveni în ajustarea cadrului strategic de măsuri asumate de R. Moldova pentru următorii cinci ani privind controlul HIV/SIDA/ITS și TB.

Referindu-se nemijlocit la atelierul din 8 septembrie 2011, dl Drew a apreciat întregul exercițiu de evaluare a strategiei țării noastre de combatere HIV/SIDA/ITS și ajustarea acesteia la rigorile Fondului Global.

După cum s-a menționat anterior, în perioada 27 iunie – 8 iulie 2011, Programul Național de Prevenire și Control HIV/SIDA și ITS pentru anii 2011-2015 (PNPC) a fost supus unei evaluări comune de către trei echipe de experți naționali și internaționali. Ca urmare, evaluatorii au propus un șir de recomandări privind ajustarea PNPC, pentru aplicarea cărora a fost organizat și atelierul dat.

În opinia dlui Drew, o reușită a atelierului din 8 septembrie, dar și a întregului proces de evaluare a PNPC, este faptul că CNC TB/SIDA și organizatorii au reușit să implice un număr impunător de persoane și structuri active în domeniu, de la agenții guvernamentale și neguvernamentale, până la persoane direct afectate de maladiile în cauză. Acest fapt asigură o mai mare transparență întreg exercițiului de elaborare a strategiei și planurilor naționale în baza necesităților directe ale persoanelor afectate.

Participarea la procesul de îmbunătățire a cadrului documentar strategic a unui număr cât mai mare de parteneri, a fost și este, de fapt, un primat al CNC TB/SIDA, confirmă cele spuse de dl. Drew și Oleg Barbă, director general CNMS și responsabil Secretariat CNC TB/SIDA.

Expertul a avut două așteptări de la atelierul din 8 sep-

tembrie: 1) ajungerea la consens cu toți partenerii pe marginea propunerilor de îmbunătățire a PNPC, pentru ca acesta să devină unul conform cu necesitățile prioritare ale beneficiarilor direcți din Moldova; și 2) mobilizarea ulterioară a fondurilor locale și din partea FG suficiente pentru a răspunde acestor necesități. În ultimă instanță, totuși succesul aplicării PNPC depinde și de elaborarea sa corectă și axarea pe rezultate tangibile, susține expertul.

Întrebat dacă în Republica Moldova sunt practici bune, demne de a fi preluate de către alte țări cu situație epidemiologică asemănătoare, expertul a menționat că o asemenea practică există, deși ea nu este pe deplin promovată în afara țării. Este vorba de programul de schimb de seringi în rândul deținuților, implementat cu succes în ultimii ani de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare. Acest program a permis informarea și consilierea unui număr impunător de deținuți în vederea schimbării comportamentului acestora.

Comparând situația din țara noastră cu alte foste republici sovietice, fie vecine, fie cu o situație geopolitică similară și conflicte etnice înghețate, expertul internațional Drew a atestat mai multe elemente pozitive în Moldova la capitolul combaterea TB și HIV/SIDA. Printre acestea se numără: un răspuns mai progresiv pentru riscurile de infectare cu HIV, drept exemplu elocvent servind programul de schimb de seringi menționat anterior; dezvoltarea unui parteneriat viabil pentru lupta împotriva maladiilor TB și HIV/SIDA; și găsierea unui mod constructiv de a include activ și reprezentanți ai agențiilor din domeniu din Transnistria. Cu toate acestea, activizarea componentei pledoarie pentru cauza comună de combatere a maladiilor vizate și sensibilizarea populației pentru depășirea taburilor sociale este un deziderat al viitorului. Iar resursele existente în țară permit să credem că acesta poate fi atins.

Violeta Teutu, Secretariatul CNC TB/SIDA

Roger Drew, expert internațional independent, despre eforturile partenerilor din R. Moldova de a îmbunătăți Strategia Națională de combatere a maladiilor HIV/SIDA/ITS și TB

DIN ACTIVITĂȚEA CNC TB/SIDA

Ședința grupurilor tehnice de lucru (GTL TB) ale CNC TB/SIDA

La 12 septembrie curent, în incinta IFP „Chiril Draganic”, a avut loc întrunirea reprezentanților grupurilor tehnice de lucru ale CNC TB/SIDA pentru domeniul tuberculozei.

Prezentările și discuțiile care au urmat s-au axat pe două aspecte importante:

- Necesitatea elaborării și depunerii aplicației către FG pentru runda 11 de finanțare a activităților de combatere a TB în conformitate cu prevederile Programului național de control și profilaxie a tuberculozei pentru anii 2011-2015; și
- Asigurarea transparenței procesului de aplicare, grație participării tuturor partenerilor din sectorul public și nonguvernamental.

În cadrul ședinței participanții au abordat atât problemele curente întâlnite de către instituțiile abilitate din R. Moldova în eforturile de combatere TB și necesitatea expunerii lor corecte în aplicația pentru runda a 11, cât și importanța respectării cerințelor înaintate de către FG față de țările aplicante.

La finele ședinței, participanții au convenit asupra termenelor limită ce urmează a fi respectați în procesul de elaborare a aplicației și sarcinile tuturor partenerilor din sectorul public și neguvernamental implicați în acest proces.

Pentru informații suplimentare privind politica de aplicare și eligibilitatea țărilor aplicante accesați: <http://www.theglobalfund.org/en/application/>

Violeta Teutu, Secretariatul CNC TB/SIDA

DIN ACTIVITĂȚEA PARTENERILOR CNC TB/SIDA

Ministerul Sănătății a elaborat Foia de parcurs pentru Moldova

Ministerul Sănătății informează că a fost elaborată Foia de parcurs pentru Moldova „Accelerarea reformelor: abordarea necesităților din domeniul sănătății prin politici investiționale”, care are drept scop stabilirea pașilor ce urmează a fi întreprinși în termen scurt și mediu, cu acțiuni și etape de punere în aplicare a acestor politici.

Foia de parcurs prezintă viziunile Ministerului Sănătă-

ții în reforma sistemului de sănătate, asigurând și demonstrând perspectiva pe termen lung pentru factorii de decizie locali, dar și pentru donatorii internaționali.

Foia de parcurs și Nota informativă le puteți găsi pe pagina web a Ministerului Sănătății www.ms.gov.md sau puteți accesa următorul link <http://ms.gov.md/public/debates/accelerare/>

Sursa: www.ms.gov.md

Două memorandumuri între Ministerul Sănătății și Agenția Elvețiană de Dezvoltare și Cooperare

Ministrul Sănătății, domnul Andrei Usatii și Directorul rezident al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC), doamna Georgette Bruchez, au semnat la 26 septembrie curent, două memorandumuri de înțelegere privind implementarea în Republica Moldova a două proiecte.

Astfel, cu suportul partenerilor străini urmează a fi implementat Proiectul „Generației Sănătoase (Servicii de Sănătate prietenoase tinerilor în Moldova) și Proiectului „Modernizarea Sistemului de Perinatologie în Republica Moldova”, care vor contribui la fortificarea serviciilor medicale în domeniile respective.

Sursa: <http://www.ms.gov.md>

DIN ACTIVITĂȚEA PĂRTERNERILOR CNC TB/SIDA

Sistemul de finanțare a sănătății, înalt apreciat de către experți

Reprezentanții organismelor internaționale responsabile de elaborarea politicilor în domeniul sănătății la nivel mondial și factorii de decizie din țară au apreciat sistemul de finanțare a sănătății din Republica Moldova ca fiind un model de succes în spațiul est-european. Aprecierile au fost expuse în cadrul conferinței internaționale prilejuită de aniversarea a 10-a a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină.

„Republica Moldova este printre statele fruntașe din zona CSI în privința implementării reformelor de finanțare medicală și poate fi prezentată drept exemplu altor țări, care nu au reușit încă acest lucru. Chiar dacă medicina moldovenească mai are de trecut peste multe provocări, iar unele servicii mai au loc pentru îmbunătățiri, istoria evoluției sistemului de finanțare medicală poate fi considerată una de succes”, a declarat directorul sistemelor de sănătate publică în cadrul Biroului regional european al Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), Hans Kluge.

Coordonatorul sectorului de dezvoltare umană al Băncii Mondiale în Republica Moldova, Paolo Belli, a menționat că moldovenii au făcut mulți pași înainte în domeniul sănătății, spre deosebire de alte state postsovietice, dar mai rămâne mult de lucru pentru perfecționarea reformei de finanțare a sănătății. „Moldova urmează să îmbunătățească serviciile medicale și să sporească sistemul de venituri. Fenomenul de plată „pe sub masă” duce la stagnarea reformelor”, a accentuat Paolo Belli.

Șeful Biroului de coordonare al OMS în Republica Moldova, Jarno Habicht, a declarat că, timp de un an, de când se află în Moldova, a observat tendința de îmbunătățire a situației în instituțiile medicale din țară, dar mai există unele lacune în sistem. „Este important ca sistemul de finanțare să fie promovat pentru ca mai mulți oameni săraci, care nu și permit să cumpere asigurarea medicală, să aibă acces la serviciile medicale de calitate”, a menționat șeful biroului.

Ministrul sănătății, Andrei Usatâi, prezent la eveniment, a remarcat importanța majorării contribuțiilor la sistemul de asigurări medicale. Potrivit oficialului, în următorii 4 ani, pentru evoluția și funcționarea normală a sistemului, este nevoie ca această contribuție să crească până la 11%, față de 7% în prezent (împărțită de angajat și angajator).

Datorită majorării contribuției va fi posibilă și îmbunătățirea calității serviciilor medicale. În pachetul de bază vor putea fi incluse mai multe servicii asigurate din buget. Totodată, s-ar dezvolta și domeniul transplantării de organe și țesuturi.

La conferință a participat și prim-ministrul Vlad Filat, care a apreciat pozitiv efortul depus pentru dezvoltarea reformelor în domeniul finanțării sănătății și a înmănat diplome din partea Guvernului specialiștilor CNAM care au promovat valorile sistemului de asigurare obligatorie de asistență medicală chiar de la înființarea companiei.

Sursa: <http://www.info-prim.md>

O nouă disciplină opțională pentru elevii din instituțiile de învățământ secundar

Studierea disciplinei opționale „Decizii pentru un mod sănătos de viață”, pentru elevii de la anul I de studii, din instituțiile de învățământ secundar profesional și mediu de specialitate din țară, va lua start în anul academic 2011-2012.

Acest subiect a fost abordat în cadrul ședinței de lucru din 7 septembrie curent, la care au participat dna Tatiana Potîng, viceministru al Educației, Veronica Crețu, președintele Centrului de Training „CMB” și Sergiu Butcaru, coordonator proiect, Centrul de Training „CMB”. A fost discutat, de asemenea, programul de formare pentru cadrele didactice din învățământul secundar profesional și mediu de specialitate, precum și indicatorii pentru proiect.

Studierea disciplinei opționale „Decizii pentru un mod sănătos de viață” este posibilă grație suportului financiar din partea IP UCIMP RSS (Instituția Publică „Unitatea de Coordonare, Implementare și Monitorizare a Proiectului de Restructurare a Sistemului Sănătății” - <http://www.ucimp.md/>) oferit Centrului de Training „CMB” pentru implementarea proiectului „Educație pentru Sănătate”, din sursele financiare acordate de către Fondul Global pentru Republica Moldova (<http://www.theglobalfund.org/en/>). Pentru implementarea acestui proiect, Ministerul Educației și Centrul de Training „CMB” au semnat la data de 16 iunie 2011 un acord de colaborare.

Sursa: www.edu.md

Auditul serviciului de ftziopneumologie

Pentru prima dată în Republica Moldova, în cadrul Proiectului de control al tuberculozei, parte componentă a Proiectului TB/SIDA, gestionat de Instituția Publică „Unitatea de Coordonare, Implementare și Monitorizare a Proiectului de Restructurare a Sistemului Sănătății” și în conformitate cu planul de acțiuni al Programului național de control al tuberculozei pentru anii 2011-2015, se va desfășura un audit al tuberculozei din țară.

Auditul va începe la finele anului 2011 și va continua pe parcursul anului 2012. Întreaga procedură de audit va include câteva etape și va cuprinde auditarea unui set de segmente din sfera de activitate a serviciului de ftziopneumologie, a medicinei primare, a implicării autorităților administrației publice centrale și locale. Pentru implementarea activităților de audit, definitivarea design-ului și metodologiei de desfășurare a auditului, elaborarea planului, programului și criteriilor de audit, țara noastră va beneficia de asistență tehnică externă.

Având rolul de organizator în desfășurarea activităților pentru întreaga procedură de audit, Centrul Național de Management în Sănătate, va asigura coordonarea și monitorizarea activităților de realizare a auditului.

Necesitatea desfășurării auditului serviciului de ftziopneumologie din Republica Moldova are ca temei povara înaltă de tuberculoză cu care mai mult de un deceniu se confruntă țara. Problema tuberculozei a reapărut după anii '90, când Republica Moldova și-a recăpătat independența și au apărut o serie de perturbări de funcționare în cadrul sistemului de sănătate, înrăutățiri ale condițiilor social-economice, susțineri insuficiente ale programelor de control al tuberculozei pentru anii 1996-2000 din partea fostelor guverne, implicarea destul de modestă a autorităților administrațiilor publice locale, etc.

Începând cu anul 2001, în țară, au derulat două programe naționale de control al tuberculozei (PNCT): 2001-2005 și 2006-2010, care au avut la bază strategia DOTS, recomandată de Organizația Mondială a Sănătății (OMS). Ambele programe au fost susținute de organisme internaționale (OMS, Fondul Global, etc.) și au avut ca scop reducerea incidenței și mortalității cauzate de tuberculoză, detectarea a 70% dintre pacienții cu frotiu pozitiv și atingerea unei rate de succes de 85% printre cazurile noi de afecțiuni pulmonare cu spută pozitivă.

În pofida tuturor intervențiilor menite să optimizeze depistarea tuberculozei și cu toate eforturile întreprinse în cadrul realizării programelor naționale, obiectivele propuse nu au fost atinse, iar situația epidemiologică în țară rămâne a fi alarmantă. Prin urmare, către finele anului 2010, incidența tuberculozei a înregistrat 113,2 la 100 mii populație față de rezultatul de 85 la 100 mii populație optat în PNCT. Rata de detecție a cazurilor a înregistrat 55,8 %, ceea ce este cu mult mai jos decât nivelul de 70%, recomandat de către OMS și PNCT.

Un alt factor alarmant este înregistrarea an de an a cazurilor de tuberculoză multirezistentă. Potrivit datelor statistice de rutină, în anul 2010 s-au înregistrat 24,3% cazuri cu multirezistență printre cazurile noi diagnosticate cu tuberculoză. În 1995, acest indice era de 0,5%, în 2005 - 13,4% și 19,4% în 2006. Decesele surveni-

Oleg Barbă,
Director general, CNMS,
Consultant în politici
TB/HIV/SIDA

te în urma progresării tuberculozei arată în ultimii 10 ani o majorare cu 4,4%. Dacă în anul 2001 se înregistrau 11,5 cazuri la 100 mii populație, atunci în 2010 s-au înregistrat 17,8 cazuri la 100 mii populație. Succesul tratamentului printre cazurile noi de tuberculoză pulmonară cu spută pozitivă a atins rata de 57,8% pentru anul 2009, fiind sub nivelul de 85% recomandat de către OMS și obiectivele programelor naționale de control al tuberculozei.

Zilnic, în Republica Moldova se înregistrează câte 10 cazuri noi de tuberculoză, și survin câte 2 decese cauzate de progresarea acestei boli.

Responsabilitatea primordială pentru controlul tuberculozei în țară îi revine Ministerului Sănătății, care își exercită atribuția prin intermediul unității centrale a Programului Național al Tuberculozei care este Institutul de Ftziopneumologie „Chiril Draganiuc” și implică Ministerul Justiției și alte entități guvernamentale, precum și autoritățile administrațiilor publice locale. Activitățile în controlul tuberculozei urmează a fi realizate în colaborare cu organizațiile neguvernamentale și partenerii săi internaționali în aspect de planificare, implementare, monitorizare și evaluare. Intervențiile pentru controlul tuberculozei sunt prestate prin intermediul unei rețele de instituții specializate și servicii ale asistenței medicale primare.

Prin urmare, problema tuberculozei în Republica Moldova devenind una îngrijorătoare, este necesar a fi privită ca un fenomen multidimensional și multisectorial, iar desfășurarea procedurilor de audit în controlul acestei maladii va permite o evaluare obiectivă a activităților tuturor structurilor și instituțiilor implicate și elaborarea recomandărilor-țintă, ce vor favoriza îmbunătățirea performanțelor serviciilor acordate și în final asigurarea unui control eficient asupra acestei maladii medico-sociale care este tuberculoza.

Ana Ciobanu, secția Monitorizarea și evaluarea programelor naționale, CNMS

Oleg Barbă, Director general, CNMS, Consultant în politici TB/HIV/SIDA

Curs de instruire pentru personalul implicat în procesarea datelor din Sistemul de Monitorizare și Evaluare HIV/SIDA/ITS

În perioada 19 septembrie – 4 octombrie curent, Centrul Național de Management în Sănătate (CNMS) a organizat în incinta sa un ciclu de formări pentru personalul centrelor naționale abilitate, întreprinderile municipale de sănătate publică și Departamentul Instituției Penitenciare implicat în procesarea datelor din Sistemul de Monitorizare și Evaluare (M&E) HIV/SIDA/ITS.

Acest curs a fost organizat în conformitate cu Planul de acțiuni pentru realizarea obiectivelor privind activitatea de consiliere și testare voluntară (CTV) din cadrul

Programului Național de Prevenire și Control al infecției HIV/SIDA și ITS pentru anii 2011-2015 (MO, 24.12.2010, nr. 254-256, art.1286).

Scopul acestei formări răspunde necesităților de consolidare a capacităților personalului implicat în M&E, componenta CTV. CNMS și-a propus să ofere participanților, prin intermediul acestui curs de instruire, suport informațional și metodic necesar pentru a înțelege corect importanța proceselor de M&E la nivel național și local și legătura acestora cu procesul decizional în planificarea și realizarea unor intervenții în baza produselor M&E.

M&E a activității CTV oferă posibilitatea de analizare a datelor colectate, aprecierea gradului de realizare a activităților, compararea rezultatelor planificate pentru redresarea sau îmbunătățirea continuă a activităților și rezultatelor activității CTV.

Datele raportate trimestrial și anual privind activitatea Cabinetelor de consiliere și testare voluntară HIV, hepatitele virale B și C sunt gestionate de Sistemul Informatic CTV. Acesta permite colectarea și raportarea datelor, standardizarea indicatorilor în conformitate cu cerințele stabilite la nivel național și internațional.

Astfel, CNMS consideră și speră că, datorită acestei formări organizate cu susținerea Fondului Global pentru combaterea TB, SIDA și malariei, cu o durată de două zile, se va asigura o colectare, gestionare și raportare calitativă a datelor privind activitatea serviciilor de consiliere.

Instruirea în cauză a întrunit reprezentanți ai IMST AMT din cele 5 sectoare ale or. Chișinău și celelalte raioane ale republicii; personalul Centrului Național de Transfuzie a Sângelui, IFP „Ch. Draganiuc”, Spitalului Clinic Municipal Ftiziopneumologic, Departamentului Instituției Penitenciare din Chișinău, Bălți și Rezina, precum și specialiști ai CN SIDA și Centrul SIDA din Tiraspol.

La finele formării, participanților li s-au înmănat certificate de participare. Acestea specifică și creditele de Educație medicală continuă, stabilite în conformitate cu p.8. al Regulamentului cu privire la cuantificarea creditelor pentru Educație medicală continuă, aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății nr. 58. p.1, din 3 mai 2011.

*Violeta Teutu,
Secretariatul CNC TB/SIDA*

Seminare de instruire pentru medicii epidemiologi și consilierii din cadrul cabinetelor de consiliere și testare voluntară (CTV)

Circa 140 medici epidemiologi, medici-laboranți și consilieri ai cabinetelor de consiliere și testare voluntară (CTV) la infecția HIV și hepatitele virale B și C de pe întreg teritoriul Republicii Moldova, inclusiv regiunea de est a țării, participă în perioada august-septembrie curent la cursuri de instruire și ateliere de lucru la tema: „Îmbunătățirea calității diagnosticului de laborator a infecției HIV/SIDA, hepatitelor virale B și C, managementului consilierii și testării

voluntare la marșerii virusului HIV și hepatitelor virale B și C”.

Instruirile sunt organizate în cadrul proiectului „Prevenirea hepatitelor B și C în Moldova”, implementat de Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul Japoniei) cu suportul Fondului pentru Dezvoltare Socială al Japoniei, prin intermediul oficiului Băncii Mondiale în Moldova.

Sursa: www.pas.md

Centrul comunitar pentru suportul tratamentului pacienților de tuberculoză deschis la Cahul

La Cahul a fost deschis Centrul comunitar pentru suportul tratamentului pacienților de tuberculoză în cadrul condițiilor de ambulatoriu în cadrul IMSP Spitalul Raional Cahul. Evenimentul a avut loc la 21 septembrie, în cadrul unei mese rotunde organizate de Spitalul Raional Cahul. La eveniment au participat reprezentanți ai instituțiilor medico-sanitare publice din raion, conducerea raionului Cahul și a orașului Cahul, precum și reprezentanții societății civile și a mass media locale.

Elena Bacalu, vicepreședintele raionului Cahul, responsabilă de sectorul medicină și probleme sociale, prezintă la eveniment, a menționat că „Centrul nu este instituția ce ar substitui activitatea spitalului și va acorda consultație juridică și socială pentru bolnavii de tuberculoză” de asemenea, doamna Bacalu a menționat: „Consiliul raional Cahul își asumă angajamentul de a soluționa anumite probleme cu care se confruntă Centrul”.

Andrei Moșneaga, directorul Centrului pentru Politici și Analize în Sănătate (PAS), a menționat că tuberculoza nu este o problemă medicală, ci socială și este nevoie „să muncim împreună pentru soluționarea problemelor și pentru ca tratamentul să fie finalizat cu succes”.

Primarul orașului Cahul, domnul Petru Burlacu, a mulțumit echipei PAS pentru implementarea acestui proiect în Cahul și a îndemnat ca accentul, în politicile elaborate în domeniu, să fie pus pe profilaxia bolii, astfel încât „să nu mai avem bolnavi”.

La finele mesei rotunde, participanții s-au deplasat la Centrul Comunitar, unde au studiat la fața locului condițiile în care urmează a fi tratați bolnavii de TBC.

Centrul Comunitar pentru suportul tratamentului pacienților de tuberculoză a fost deschis în scopul sporirii accesibilității populației la serviciile specializate, calitative de asistență medicală, informării și mobilizării comunității în vederea prevenirii răspândirii epidemiei de tuberculoză și face parte din activitățile proiectului „Sporirea rolului pacientului și comunității în controlul tuberculozei în Moldova”, finanțat de către Fondul Global pentru combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei.

Centrul comunitar se află pe adresa: or. Cahul, str. Ștefan cel Mare 27 (Centrul Medicilor de Familie). Toate persoanele care fac parte din grupul de risc pot beneficia de consultare și asistență gratis.

<http://ziuadeazi.md/>

La Strășeni a fost inaugurat cel de-al patrulea centru comunitar pentru susținerea pacienților cu tuberculoză

La 27 septembrie, la Strășeni, a avut loc deschiderea oficială a Centrului comunitar pentru susținerea pacienților cu tuberculoză. Evenimentul a reunit reprezentanți ai tuturor structurilor locale și naționale implicate în controlul tuberculozei (Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Sănătății, Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”, Consiliul Raional Strășeni, Centrul de Sănătate Publică Strășeni, Centrul Medicilor de Familie Strășeni, AO Carlux, Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate etc.).

“În Republica Moldova în fiecare an se iau la evidență peste 4000 de pacienți noi cu tuberculoză, dintre care fiecare al patrulea este cu rezistență la preparatele antituberculoase. Nu avem timp să așteptăm. Avem timp doar să ne mobilizăm și să acționăm în combaterea tuberculozei”, – declarația aparține Ministrului Sănătății, Andrei Usatii, care, fiind prezent la eveniment, a menționat că actualmente în Republica Moldova sunt create toate premisele ca situația epidemiologică în domeniul tuberculozei să fie ameliorată. Aceasta pentru că există o abordare integrată, holistică a problemelor legate de tuberculoză prin implicarea tuturor actorilor locali și naționali, ceea ce va face ca pacienții cu tuberculoză să se afle în vizorul specialiștilor din momentul în care au fost depistați până la vindecarea totală. Monitorizarea strictă a pacienților, acordarea unui spectru larg de servicii de asistență psihologică, socială, juridică, dezvoltate prin intermediul celor zece Centre comunitare care vor fi deschise în acest an în R. Moldova (inclusiv regiunea transnistreană), vor contribui la reducerea incidenței și la un control mai bun al tuberculozei.

În context, Primul Ministru al Republicii Moldova, Vlad Filat, prezent la eveniment, a recunoscut că pe de o parte se bucură că prin deschiderea acestui centru comunitar se re-

alizează un obiectiv la nivel de asigurare a infrastructurii, oamenii vor beneficia de niște servicii de calitate, accesibile și într-un volum mult mai mare decât până acum, pe de altă parte, are un sentiment de tristețe pentru că datele statistice arată cât de gravă este această maladie și cât de mult avem să muncim ca ea să dispară din societatea noastră.

Domnul Vlad Filat a ținut să exprime recunoștință Fondului Global de combatere a SIDA, Tuberculozei și Malariei, tuturor partenerilor de dezvoltare, care acordă suport Republicii Moldova în combaterea tuberculozei.

Reiterând importanța deschiderii unui asemenea Centru pentru susținerea pacienților cu tuberculoză, dl Gheorghe Damaschin, coordonatorul programului de control al tuberculozei în raionul Strășeni și coordonatorul Centrului nou deschis a remarcat că succesul în tratamentul maladiei depinde doar 15-20% de poziția medicului, celelalte 75-80% - de mediul social, nivelul de trai și modul de alimentație al fiecărui pacient în parte.

În raionul Strășeni la evidență se află 146 de pacienți, dintre care, în tratament, se află 56 pacienți cu tuberculoză categoria I și II și 32 pacienți – cu tuberculoză rezistentă la preparatele antituberculoase.

Până la sfârșitul anului curent, în cadrul proiectului “Sporirea rolului pacientului și a comunității în controlul tuberculozei în Moldova”, finanțat de Fondul Global pentru combaterea HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei (runda 9) și implementat de Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS), vor mai fi deschise încă șase centre comunitare de acest fel.

Sursa: www.pas.md

Лига ЛЖВ выражает искреннюю благодарность за постоянное внимание к проблеме ВИЧ/ СПИДА в РМолдова

В настоящее время Лига ЛЖВ и их партнеры из числа Спид-сервисных НПО и НПО представляющих интересы уязвимых сообществ в Молдове являются важными участниками мероприятий по противодействию эпидемии ВИЧ-инфекции в регионе Восточной Европы и Центральной Азии и вносят существенный вклад в эту работу.

3 – 7 октября, 2011 г., в Санкт-Петербурге (Россия) состоится первая встреча ВЕЦА КАБ (EECA CAB-Community Advisory Board) в которой примет участие представитель ЛЖВ Р Молдова.

EECA CAB - это совместная инициатива Восточно-Европейского и Центрально Азиатского объединения ЛЖВ и Международной коалиции по готовности к лечению ИРС-ги, направленная на создание региональной площадки для диалога между представителями сообщества ЛЖВ из стран ВЕЦА, фармацевтическими компаниями и другими заинтересованными сторонами, для обеспечения доступа к лечению в регионе ВЕЦА.

В программе встречи :

1. Усовершенствование устава ВЕЦА КАБа, включая миссию, цели, задачи, структуру работы, формат членства, способы взаимодействия с

национальными КАБами и представителями общества.,

2. Разработка операционного плана работы ВЕЦА КАБа на 2011-2012 года.
3. Диалог фармакологическим Компаниям ViiV и Abbott

В преддверии этой встречи для эффективного ее проведения Секретариат Лиги ЛЖВ Молдовы инициировал дискуссию по обсуждению повестки дня встречи.

Мы надеемся, что в ближайшей перспективе мы создадим такую же структуру в Молдове. – специализированное объединение пациентов для лоббирования прав и интересов ЛЖВ перед государством, а так же фармацевтическим бизнесом через участие представителя Молдовы в ВЕЦА КАБ (EECA CAB)

На очередном Общем собрании Лиги ЛЖВ в октябре 2011г, предполагается обсудить создание Молдова-КАБ, членство, процедуры работы и принятия решений в контексте Устава ВЕЦА КАБа.

Sursa: NGO „CREDINTA

Realizarea proiectului "Mobilizarea Bisericii Ortodoxe din Moldova în combaterea tuberculozei"

Începând cu luna iulie, Centrul Regional pentru Politici Comunitare implementează proiectul "Mobilizarea Bisericii Ortodoxe din Moldova în combaterea tuberculozei", în cadrul căruia se desfășoară seminare de o zi pentru preoți și lucrătorii bisericești.

Până la ora actuală au fost organizate 16 seminare, fiind instruite 421 persoane. Au fost acoperite raioanele Strășeni (4 seminare/34 preoți), Orhei (6 seminare/59 preoți), Cahul (2 seminare/19 preoți), Șoldănești (2 seminare/23 preoți), Ciadîr Lunga (2 seminare/25 preoți).

Este remarcabil faptul că prezența preoților la seminare a constituit aprx. 95%!

Agenda seminarului include prezentări despre situația din domeniul controlului tuberculozei în Republica Moldova, viziunea filmului "Să stopăm tuberculoza" realizat la inițiativa Centrului PAS, informații de ordin medical, prezentate de către medicul specialist ftizio-

pneumonolog, d-na Valentina Vilc, precum și discuții referitor la aspectele duhovnicești ale luptei cu tuberculoza și suportului social al pacienților cu tuberculoză, prezentate de către preotul paroh.

Seminarele au loc în incinta caselor parohiale sau a bisericilor, fapt ce favorizează prezența maximă a preoților la evenimente. Rezultatele preliminare arată un interes sporit a clerului față de problema tuberculozei și o implicare mai activă în soluționarea problemei la nivel local.

Proiectul este susținut financiar de către Fundația Soros-Moldova, în cadrul programului „Sporirea rolului pacientului și comunității în controlul tuberculozei în Moldova” finanțat de Fondul Global de Combatere a HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei, Runda 9, Recipientul Principal-Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS).

Sursa: www.uorn.wordpress.com

Întrunirea regională „Baloanele albe, simbolul speranței și împlinirii visurilor” pentru schimb de experiență între membrii grupurilor de suport pentru UDI, PHS și familiile acestora

La data de 16 iulie 2011, la Chișinău, în parcul «Valea Trandafirilor», a avut loc întrunirea regională pentru schimb de experiență între reprezentanții grupurilor de suport pentru UDI, PHS și familiile lor.

La acest eveniment în aer liber au participat peste 110 persoane, din regiunile centrale și de sud ale Moldovei: Chișinău, Orhei, Ungheni, Hîncești, Strășeni, Telenești, Cahul, Comrat, Căușeni și Anenii Noi. Evenimentul a fost organizat în forma unui picnic tematic în cadrul căruia au avut loc diverse activități sportive.

În ajunul evenimentului, zona parcului și terenul de sport, unde a avut loc evenimentul, au fost pregătite de către participanții din Anenii Noi. De asemenea, a fost amplasat un cort, care a servit drept spațiu pentru prepararea bucatelor.

La început am făcut cunoștință, ne-am familiarizat cu programul întrunirii, am distribuit panglici colorate care indicau apartenența la o anumită echipă, am stabilit regulile de joc și am prezentat marile premii pentru câștigători. Procesul de organizare a turneului a fost monitorizat de către personalul ONG-ului «Viata Noua».

Câștigătorii concursurilor sportive au fost nominalizați după finala campionatului de volei cu plapume și baloane de apă. Echipele ajunse în final au luptat pentru cele trei locuri. Astfel, pe locul III

s-au plasat echipele de la Hîncești și Straseni, locul II i-a revenit echipei de la Anenii Noi, iar marele câștigător a fost echipa din Chișinău, un grup de tineri de la Centrul Comunitar pentru UDI «Pas cu Pas».

Punctul culminant al zilei a fost lansarea simultană de baloane, pe care fiecare participant și-a scris o dorință sau un vis. Sub aplauze zgomotoase, baloanele au fost lansate în cerul liber în semn de speranță și împlinire a visurilor. Pentru câteva clipe fiecare s-a reîntors în lumea fericită și fără de griji a copilăriei, unde nu poți ascunde bucuria victoriei și durerea înfrângerii, unde crezi în imposibil, și unde totul în jur este pictat în culori aprinse, iar speranța îți dă putere să trăiești. Viața continuă!

Succesul și eficiența evenimentului au putut fi evaluate privind în ochii recunoscători ai participanților. Bucuria de a împărtăși munca și odihna au avut-o atât organizatorii evenimentului cât și cei care au depus efort pentru a veni la locul destinat, pentru a se deschide altora, pentru a participa activ și a face parte din echipă. Iar pentru a reuși am avut nevoie atât de unii, cât și de alții.

Concluzia de baza pentru grupurile de suport - avem nevoie unii de alții, ajutorul reciproc ne face mai împliniți. Le spunem mulțumim mult tuturor celor care au pus suflet în această cauză comună, făcând viața fiecăruia un pic mai fericită.

Sursa: RCCP

Școală de vară: Tinerii în prevenirea HIV/SIDA

În perioada 16-20 august 2011, în incinta taberei de odihnă «Plus Armonie» din Ungheni, a avut loc școala de vară «Tinerii în prevenirea HIV/SIDA», organizată de către Centrul Național de Resurse pentru Tineri Ungheni în parteneriat cu Centrul Regional de Resurse pentru Tineri Ungheni. Scopul stagiului a fost mărirea gradului de informare a tinerilor privind HIV/SIDA și implicarea lor în prevenirea acestei maladii în rândul semenilor.

În cadrul școlii de vară au participat 140 adolescenți și tineri din raionul Nisporeni, care timp de 5 zile au fost formați ca educatori de la egal la egal în prevenirea HIV/SIDA. Ei au aflat prin metode interactive mai multe informații despre HIV/SIDA, educație de la egal la egal, comunicare și organizare de activități informative pentru semenii și bineînțeles despre empatie și toleranță.

Pe parcursul stagiului tinerii EEE din Nisporeni au avut posibilitatea să cunoască practici de succes în cadrul întâlnirii cu tinerii EEE din raionul Ungheni, care au deja experiență de 3 ani în organizarea activităților de informare în domeniul HIV/SIDA. Ei au organizat împreună Ziua Coperării și Toleranței: au

purat panglică roșie în piept, au semnat posterul toleranței: «Semnează, dacă îți pasă!» și au participat la flash-mobul «Panglica Toleranței». Totodată tinerii participanți la stagiul au aflat și despre activitățile realizate în cadrul proiectului «Ungheni – Capitala Tineretului 2011».

În cadrul școlii de vară tinerii au fost vizitați de echipa „Dance for Life», care au prezentat filmulețe despre persoanele HIV infectate, au dansat împreună cu tinerii și au organizat câteva concursuri interesante.

Menționăm că în raionul Ungheni activează 256 EEE, care au fost instruiți timp de 3 ani cu sprijinul Centrului Național de Resurse pentru Tineri în cadrul proiectului «Tinerii în prevenirea HIV/SIDA».

Această școală de vară a fost realizată cu sprijinul Ministerului Educației Republicii Moldova, Reprezentanței UNICEF în Republica Moldova, Fondului Națiunilor Unite pentru Populație și Ministerului Tineretului și Sportului Republicii Moldova.

Sursa: www.ungheni.tv

Региональная командировка «ХРАНИТЕЛЬ КЛАДА» по обмену опытом между членами групп взаимопомощи для ПИН, ЛЖВ и членов их семей из Северного и Восточного регионов.

10 сентября 2011 года, в Бельцах, на территории подросткового лагеря «Олимпиец», была проведена региональная командировка по обмену опытом с участием представителей групп взаимопомощи для ПИН, ЛЖВ, а также членов их семей. В этом масштабном мероприятии, под открытым небом, приняли участие примерно 110 человек. Северный и Восточный регион Молдовы, представляли группы из городов Бельцы, Тирасполь, Бендер, Флорешты, Рышканы, Сороки, Фалешты, Дрокия, Окница, Дондюшаны, Сынжерея, Глодяны, Шалдонешты и Кишинева. Мероприятие было организовано в форме тематического пикника со спортивно – творческим турниром.

Обращаясь в предысторию, важно отметить тот факт, что данное мероприятия было организовано и проведено в рамках проекта «Развитие и повышение качества услуг групп взаимопомощи для ПИН и ЛЖВ в Молдове» при поддержке Фонда Сорос Молдова. Целью проекта является оказание технической помощи и стандартизации предоставления услуг групп взаимопомощи для ПИН и ЛЖВ на территории РМ в рамках реализации проекта, финансируемого Глобальным Фондом по борьбе со СПИДом, туберкулезом и малярией, грант 8 раунда. Для достижения цели проекта запланированы следующие мероприятия: 1) Семинар по обучению координаторов и ассистентов координаторов групп взаимопомощи из Молдовы; 2) Региональные встречи по анализу и

планированию работы групп и мероприятий проекта; 3) Региональные командировки по обмену опытом между членами групп и различных регионов Молдовы; 4) Посещения и участие региональных координаторов в работе групп взаимопомощи в регионах; и 5) Информационный материал Руководство по созданию и развитию групп взаимопомощи для ПИН и ЛЖВ.

Именно благодаря проведению региональных встреч для координаторов групп в Северном и Восточном регионах, на которых обсуждались текущие вопросы по развитию групп и планы по их укреплению, зародилась идея о проведении масштабного мероприятия по обмену опытом среди представителей групп из этих регионов. На данных региональных встречах, при участии партнеров и из Центрального региона (Региональный Центр Общественных Политик и НПО «Новая Жизнь», имевших уже опыт организации подобных мероприятий, была проведена работа на всех этапах сложного процесса: от создания концепции – идеи мероприятия до практического воплощения его в реальность. Но, вернемся к мероприятию 10 сентября.

Программа мероприятий состояла из многочисленных этапов ориентирования на местности, где участники турнира должны были проходить контрольные пункты и выполнять задания чтобы получить пазл карты, которая после правильного составления указывала место положения клада.

Кульминационной задачей была объединение частей карты и команд для поиска сундука с кладом. Честно поделив клад между собой, состоящий из сладостей и меда, команды отпраздновали общую победу танцами и барбекю.

Мероприятие и активное участие в программе сплотило участников групп из разных городов и регионов. Ребята познакомились, обменялись адресами, и выразили надежду о следующем совместном отдыхе.

Главный посыл этого дня гласил – «Счастье и свобода зависят от нас самих. Это как клад. Если человек его ищет – он всегда найдет!».

Sursa: RCCP

Профилактические лекции в лицеях

Начиная с 19 сентября 2011 года "Mamele pentru Viața" проводит серию профилактических лекций в лицеях мун. Кишинэу по теме «Первичная профилактика ВИЧ/СПИДа».

С 19 по 23 сентября в спортивном лицее № 3 прошла первая фотовыставка «Наркотик - убийца». По итогам выставки, ребятам было предложено написать сочинение на одноименную тему, а лучшие работы будут отмечены призами и подарками.

Так же, с 3 октября на эту тему, в лицее будет проходить выставка стенгазет и постеров, в основу которых войдет лучшее сочинение учащихся. Отбор лучших работ будут проводиться комиссией созданной из представителей школы и организаторов акции.

На данный момент профилактическими лекциями охвачено 8 старших классов спортивного лицея №3.

Sursa: ONG „Mamele pentru Viața”

„Tehnici de comunicare și consiliere a persoanelor bolnave și afectate de TB” pentru voluntarii de pe ambele maluri ale Nistrului

Voluntarii de la AO „Carlux” și „Programe medico-sociale” au participat pentru prima dată la un training cu tema: „Tehnici de comunicare și consiliere a persoanelor bolnave și afectate de TB”, care a avut loc în perioada 9-11 septembrie 2011, la Vadul-lui-Vodă. Cursul de instruire a fost organizat cu asistența financiară a programului „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

Scopul training-ului a fost de a forma abilități de comunicare, prezentare, dar și informare a populației generale, în special, acelor afectați de tuberculoză. Cursul de instruire s-a axat pe două direcții: informații despre tuberculoză, inclusiv depistarea, diagnosticarea și tratamentul TB și formarea deprinderilor de comunicare, care includ stabilirea unor relații interpersonale bazate pe comunicarea constructivă, totodată, evitarea și/sau soluționarea conflictelor.

Voluntarii de pe ambele maluri ale Nistrului, cei care activează în cadrul AO „Carlux” (Chișinău) și „Programe medico-sociale” (Bender), au un scop comun, acela de a desfășura activități de informare a populației generale și consiliere a persoanelor bolnave de TB, precum și a rudelor acestora. Pe parcursul a 3 zile, voluntarilor li

s-a oferit oportunitatea de a face schimb de experiență, idei, sugestii despre activitatea pe care o desfășoară în organizația din care fac parte.

Ca rezultat, abilitățile noi formate vor ajuta voluntarii să devină mesageri credibili atât pentru beneficiarii direcți și indirecti ai organizației, cât și pentru publicul larg.

Sursa: Departamentul comunicare AO «Carlux»

Team Building Training pentru personalul „Centrului Regional pentru Politici Comunitare”

La 16-17 septembrie curent, în incinta Complexului de Odihnă „Forest Club”, s-a desfășurat sesiunea de Team Building pentru personalul „Centrului Regional pentru Politici Comunitare”, la care au participat, medici infecționiști, lucrători outreach, precum și staff-ul administrativ, în total 15 persoane.

Activitatea se înscrie în evenimentele preconizate pentru implementarea proiectului „Suport și susținere pentru persoanele cu HIV/SIDA din regiunea Centru”, finanțat din sursele Fondului Global de combatere a maldiilor SIDA, tuberculozei și malariei.

Participanții au avut parte de activități la aer liber, evaluări și analize în grup, ateliere interactive, jocuri de rol, precum și exerciții de comunicare. Programul de team building a creat condiții pentru lucrul în echipă și cunoașterea colegilor în diverse contexte, oferindu-le posibilitatea de a lua o decizie comună, de a-și asuma riscuri în cadrul echipei, a-și manifesta și dezvolta abilitățile de comunicare, și a se conforma și respecta standardele și normele de lucru în echipă.

Activitățile realizate au avut drept scop mobilizarea personalului într-un interval foarte restrâns de timp. În pofida acestui fapt, par-

ticipanții au reușit să pună în evidență trăsăturile caracteristice unei echipe comparativ cu un grup simplu. De asemenea, aceștia au conștientizat importanța comunicării eficiente și încrederii în partenerii de lucru, unii dintre ei evidențiindu-și calitățile de lider în prevenirea și rezolvarea problemelor.

În rezultatul activităților desfășurate cei prezenți au realizat importanța comunicării între lucrătorii outreach și medicii infecționiști și a mobilizării eforturilor comune ale întregii echipe multidisciplinare pentru atingerea rezultatului scontat și pentru crearea unei atmosfere productive în cadrul organizației.

Rezultatele palpabile și imediate ale Team Buildingului nu au întârziat să apară. După o zi plină de activități interactive, participanții au reușit să se apropie unii de alții, să devină mai flexibili, mai încrezători în forțele proprii și în capacitatea echipei.

Privit prin prisma eficienței, Team Building-ul a devenit pentru personalul „CRPC” o investiție utilă, necesară și oportună, rezultatele căreia se vor materializa în teren, prin serviciile calitative oferite beneficiarilor de o echipă motivată și consolidată.

Sursa: RCCP

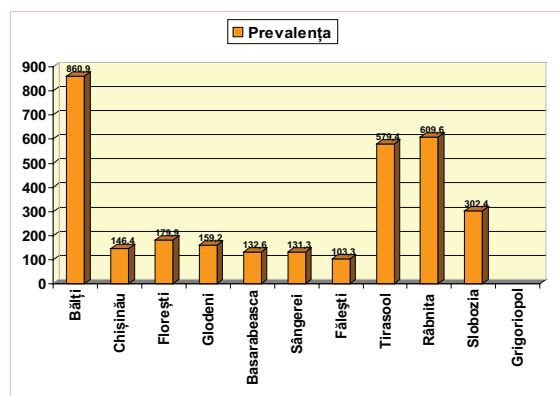

Infecția HIV/SIDA (perioada de referință: semestrul I, 2011)

În Republica Moldova infecția HIV/SIDA este o prioritate majoră în domeniul sănătății publice. În perioada anilor 1987- 6 luni 2011, în total au fost înregistrate 6780 persoane infectate cu virusul HIV, inclusiv 2155 - în teritoriile de est. Numărul de cazuri noi de infecție cu virusul HIV în semestrul I al anului 2011 este de 376 (semestrul I, 2010 - 372).

Răspândirea infecției are loc în toate teritoriile administrative cu o prevalență diferită. Cel mai înalt indice al prevalenței la 100000 populație se înregistrează în municipiile: Bălți - 860,9, Chișinău - 146,4; raioanele: Florești - 179,9, Glodeni - 159,2, Basarabeasca - 132,6, Sângerei - 131,3, Fălești - 103,3; în teritoriile de est ale republicii: or. Tiraspol - 579,4 și raioanele Râbnița - 609,6, Slobozia - 302,4 și Grigoriopol - 210,3.

Infecția HIV se înregistrează în rândul persoanelor tinere de vârstă reproductivă, apte de muncă (vârsta 15-39 ani - 76,32%), iar în segmentele de vârstă 20 - 24 ani - 17,02% și 25-29 de ani - 17,55%. S-a majorat numărul de cazuri

noi depistate în segmentul de vârstă 40-59 ani și constituie 19,7% din numărul de cazuri depistate în această perioadă.

În rândul femeilor gravide s-au înregistrat 41 (46 în perioada respectivă 2010) cazuri noi de infecție cu HIV. În perioada de referință diagnosticul infecției HIV s-a confirmat la 5 copii născuți din mame HIV pozitive. Se menține la un nivel înalt transmiterea heterosexuale a infecției HIV (84,6%). Are loc extinderea infecției în populația rurală - 36,7%.

De la începutul epidemiei, maladia SIDA a fost diagnosticată la 1392 persoane, inclusiv 328 persoane au decedat. Pe parcursul semestrului I, 2011 au fost diagnosticate și raportate 212 cazuri de maladia SIDA, inclusiv în teritoriile de pe malul drept al Nistrului 101 (47,64%), iar în raioanele de est - 111 (52,36%). Din numărul total de cazuri înregistrate - bărbați 133 (67,7% și femei - 79 (37,26%). Din maladiile SIDA asociate mai frecvent a fost diagnosticată infecția cu Mycobacterium Tuberculosis la 105 persoane (49,5%), candidoza tractului digestiv la 34 persoane (16%), encefalopatia la 8 persoane (3,7%), sindromul de isovire HIV și infecția herpetică la câte 6 persoane (2,8%).

Conform datelor supravegherii epidemiologice de generația II în rândul populației cu risc sporit de infectare (a.a.2009-2010), prevalența HIV în rândul UDI constituie 17,8%, în rândul LSC - 6,8%, în rândul BSB - 0,7%. Concomitent cu prevalența înaltă a infecției cu HIV în această populație se atestă și o înaltă prevalență a hepatitelor virale B și C. Aceste rezultate confirmă faptul că situația epidemică prin infecția HIV în republica este clasificată ca epidemie de tip concentrată în rândul populației cu risc sporit de infectare.

Sursa: CN SIDA

A apărut "Ghidul național în transfuziologie"

Pentru prima dată în Republica Moldova a fost publicat "Ghidul național în transfuziologie". Medicii clinicieni din cadrul instituțiilor medico-sanitare publice de nivel republican și raional, activitatea cărora este legată de efectuarea transfuziilor de sânge, a componentelor sau a derivatelor de sânge, se vor conduce în activitatea lor în continuare de un "Ghid național în transfuziologie".

Scopul acestui Ghid este de a actualiza cunoștințele medicilor clinicieni în domeniul transfuziologiei, de a îmbunătăți procesul de organizare a asistenței hemotransfuzionale în țară și de a promova politica națională pentru utilizarea clinică a sângelui.

Publicația a apărut sub egida Ministerului Sănătății al Republicii Moldova și include informații la compartimentele: principiile practicii moderne de transfuzie a componentelor și preparatelor sanguine, procedurile de transfuzie sanguină în clinică, indicații clinice generale la transfuzie pentru fiecare component sanguin, sângerea sporită și tratamentul transfuzional, efectele adverse ale transfuziilor sanguine, indicații clinice pentru transfuziile de componente și preparatele sanguine în medicina generală; în pediatrie; în reanimare și terapie intensivă; în obstetrică și ginecologie; în chirurgie și traumatologie; indicații clinice pentru transfuzia de componente și preparate sanguine la copii; interacțiunea dintre serviciul sânge și serviciile clinice.

Din istoricul acestui serviciu, amintim, că, metoda de transfuzie a sângelui a fost implementată pe larg pentru prima dată în lume după descoperirea în anul 1900 de către Karl Landsteiner a grupelor de sânge și, ulterior, a antigenelor sistemului Rhesus în anul 1940. Fiind o procedură simplă tehnic de realizat, transfuzia sângelui a început să fie utilizată pe larg și considerată o metodă binefăcătoare de tratament.

Peste 200 de specialiști din domeniile hematologie și transfuziologie, serviciul sânge, obstetrică-ginecologie, anesteziologie, terapie intensivă și anesteziologie la copii din Republica Moldova au participat pe parcursul anului curent la seminare privind aplicarea Ghidului național în activitatea lor cotidiană.

Ghidul a fost elaborat în cadrul proiectului Prevenirea HIV/SIDA și hepatitelor virale B și C, finanțat de către Guvernul SUA prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și editat în cadrul proiectului Prevenirea hepatitelor virale B și C în Moldova, finanțat de Fondul de Dezvoltare Socială al Japoniei prin intermediul Băncii Mondiale și implementat de Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS).

Sursa: Centrul PAS

Agenda Medicala Merck - cea mai consultata agenda de informații medicale

A apărut pe piața românească cea mai consultată agendă de informații medicale a secolului XXI. Aceasta este Agenda Medicală Merck - Medicul Casei, pe care editura All a publicat-o în editia a II-a, complet revizuita.

Având la baza Manualul Merck, Agenda cuprinde aproape toate subiectele din Manual, dar și contribuția celor peste 300 de autori, consultanți și membri ai comitetului editorial. Agenda își propune să fie o sursă de informații precisă și de încredere, care să stimuleze o comunicare mai bună între medici și pacienți, asistente medicale, farmaciști, terapeuți și alți profesioniști în domeniul sănătății. De altfel, de la apariția lucrării care are aproape 2000 de pagini, în România mai multe cabinete medicale, medici de familie, generaliști, asistenți medicali și-au comandat cartea.

În afara capitolelor dedicate afecțiunilor, există o secțiune care cuprinde informații legate de medicamente și una dedicată subiectelor speciale în care intră: luarea deciziilor medicale, tratamentul chirurgical, medicina alternativă și complementară, aspecte medicale ale călătoriilor, amiloidoza, febra familială mediteraneeană și sindroamele de etiologie incertă.

Pentru personalul medical, mereu în criza de timp, există și câteva instrumente bune pentru căutări rapide cum ar fi un tabel cu denumiri comerciale ale unor medicamente, un tabel cu câteva rezultate normale ale unor teste sanguine. Agenda Medicala Merck este un instrument extrem de util în orice cabinet medical, indiferent de specialitate. Vă puteți dota mini biblioteca din cabinet și cu Manualul Merck și Dictionarul de Nursing în limba română

Sursa: <http://www.paginamedicala.ro>

OMS: Tratarea bolilor netransmisibile (BNT) se va ridica la 30 trilioane \$ SUA

În discursul său la cea de-a 61 sesiune a Biroului Regional pentru Europa al OMS, organizată în perioada 12-15 septembrie 2011 la Baku, Azerbaijan, Margaret Chan, directorul general al OMS, susține că tratamentul BNT în următorii 20 ani va costa economia mondială peste 30 trilioane \$ SUA. Această sumă alcătuiește 48% din valoarea PIB-ul mondial pentru 2010.

Tratarea BNT este un proces de durată și costisitor, în rezultatul căruia milioane de oameni ajung în pragul sărăciei. Potrivit datelor OMS, în Europa 86 la sută din decese sunt cauzate de BNT. Raportorul OMS mai susține că BNT pot fi prevenite, dacă reducem efectele nocive ale alcoolului, tutunului, dietelor cu excess de calorii, precum și consumul de zahăr și grăsimi genetice modificate.

Chan susține că medicii luptă pentru un mod de viață sănătos, limitarea vânzării produselor de tutun, reducerea costurilor de tratament, dar sunt neputincioși în lupta cu cauzele sociale ce duc la apariția BNT. După Chan, răspândirea în masă a BNT este rezultatul incapacității politice.

În Raportul OMS privind BNT pentru 2010 se menționează că asemenea BNT cum ar fi diabetul zaharat, obezitatea, cancerul, afecțiunile cronice respiratorii și cardiovasculare sunt cauzate de schimbarea modului de viață al oamenilor. Raportul în cauză scoate în evidență 4 factori de risc: fumatul, dieta incorectă, efort fizic insuficient și abuzul de alcool.

Pentru detalii accesați: <http://www.euro.who.int>.

Raportul OMS privind epidemia globala a tabagismului: avertizări despre riscurile consumului de tutun

OMS a publicat recent Raportul 2011 privind epidemia globala a tabagismului, al treilea din seria unor rapoarte periodice vizând dimensiunile și caracterul epidemiei și măsurile de stopare a acesteia.

Raportul include date de ultimă oră la nivel global și per țară privind prevalența consumului de tutun și impactul pachetului de măsuri aplicate pentru reducerea cererii printre consumatori, cunoscute sub acronimul de MPOWER. Raportul pune accent deosebit pe importanța avertizărilor grafice pe pachetele de țigări și a campaniilor împotriva tutunului lansate în mass media.

Conform datelor din Studiul privind situația demografică și starea sănătății în R. Moldova din anul 2005, prevalența consumatorilor produselor de tutun la noi

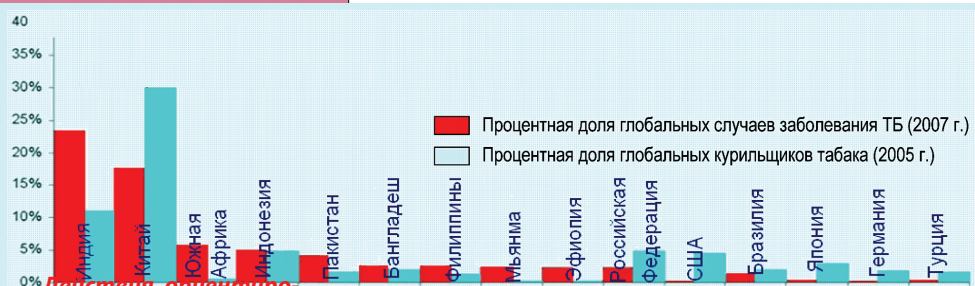
în țară este de 51,1 la sută printre bărbați cu vârsta cuprinsă între 15-59 ani și 7,1 % între femeile de vârsta 15-49 ani. În total, aceștea alcătuiesc 28 la sută din populația țării.

Aceste date plasează Moldova pe o poziție intermediară între România și Federația Rusă, unde prevalența fumătorilor este de 34,5% - bărbați, 21,9% - femei, 27,9% din totalul populației române și respectiv, 55% - bărbați, 16,3% - femei, și 33,8% din totalul populației din Rusia. Se cere de specificat însă, că datele pentru România și Federația Rusă sunt luate din studiile pe țară pentru 2009.

Material dezvoltat pe marginea datelor OMS și Studiului privind situația demografică și starea sănătății în R. Moldova din anul 2005

ТУБЕРКУЛЕЗ И ТАБАК - ПРОЧНАЯ СВЯЗЬ

- * Курение значительно повышает риск развития ТБ и смерти от ТБ
- * Более 20% глобальной заболеваемости ТБ может быть вызвано курением
- * Борьба с табачной эпидемией будет способствовать борьбе с эпидемией ТБ
- * Курение является фактором риска развития ТБ, независимо от употребления алкоголя и других социально-экономических факторов риска
- * Курение повышает риск заболевания ТБ более чем в 2,5 раза
- * В **WHO monograph on TB and tobacco** (Монографии ВОЗ о ТБ и табаке) приводятся другие взаимосвязи и фактические данные

Действия, ориентированные на пациента

5 «О»

ОПРОСИТЕ пациентов с ТБ, потребляют ли они табак

ОПОВЕСТИТЕ их о том, как важно бросить курить

ОЦЕНИТЕ, готовы ли они попытаться бросить курить

ОКАЖИТЕ СОДЕЙСТВИЕ в их попытках бросить курить

ОСУЩЕСТВЛЯЙТЕ дальнейшую работу с ними

5 «П»

ПРОИНФОРМИРУЙТЕ пациента с ТБ о том, что его лечение будет более эффективным, если он бросит курить

ПОДЧЕРКНИТЕ все риски, связанные с продолжением курения, включая риск рецидивов ТБ

ПРОСВЕТИТЕ пациента с ТБ в отношении многих других преимуществ прекращения курения

ПОПРОСИТЕ пациента определить все, что ему мешает бросить курить

ПРОДОЛЖАЙТЕ поддерживать пациента в стремлении бросить курить

Эпидемия туберкулеза

- 2 миллиарда человек инфицировано бациллой ТБ
- ТБ является болезнью нищеты, и подавляющее большинство случаев смерти от него происходит в странах с низким и средним уровнем дохода, причем более половины всех случаев смерти приходится на Азию
- 9,27 миллиона новых случаев заболевания ТБ возникло в 2007 году
- В 2007 г. от ТБ умерло 1,75 миллиона человек
- В 5% всех случаев заболевания ТБ имеет множественную лекарственную устойчивость

Соотношение стран с тяжелым бременем ТБ и тяжелым бременем потребления табака

- 5 стран представлены как в десятке стран с самым тяжелым бременем ТБ, так и в десятке стран с самым тяжелым бременем потребления табака
- 40% бремени ТБ в Индии может быть вызвано курением
- Резкое сокращение масштабов курения и воздействия загрязненного воздуха внутри помещений в Китае может в два раза снизить заболеваемость ТБ к 2033 году.

Табачная эпидемия

- Более 1 миллиарда человек курят, причем около 70% из них живут в странах с низким и средним уровнем дохода
- Потребление табака является ведущей предотвратимой причиной смерти
- Ежегодно из-за потребления табака умирает более 5 миллионов человек. Если не будут приняты надлежащие меры, к 2030 г. эпидемия будет ежегодно уносить жизнь более 8 миллионов человек

Рекомендуемая ВОЗ политика по борьбе против табака и ТБ

- * Проводить борьбу против табака везде, но особенно там, где люди подвергаются риску инфицирования ТБ
- * Координировать национальные программы по борьбе против ТБ и табака
- * Проводить перекрестную подготовку работников здравоохранения, занятых в областях борьбы против ТБ и табака
- * Регистрировать потребление табака среди пациентов с ТБ и предлагать им консультирование и лечение
- * Содействовать развитию и реализации политики освобождения от табачного дыма и обеспечивать ее проведение, особенно в местах предоставления услуг пациентам с ТБ
- * Интегрировать краткие консультации по проблеме табака (5 «О» и 5 «П») в деятельность в рамках программы борьбы против ТБ
- * Осуществлять меры помощи по прекращению курения в рамках ППЗЛ (Практического подхода к здоровью легких)

Действия, ориентированные на общественное здравоохранение

Программы по борьбе против ТБ могут поддерживать борьбу против табака путем содействия такой политике, как:

- повышение цен и налогов
- обеспечение защиты от воздействия табачного дыма
- наложение запрета на рекламу, стимулирование продажи и спонсорство
- регулирование упаковки и маркировки табачных изделий
- повышение общественной осведомленности в отношении рисков, связанных с табаком
- лечение табачной зависимости

Эти и другие рекомендации приводятся в **Рамочной конвенции ВОЗ по борьбе против табака**

Меры по предоставлению помощи в прекращении курения можно осуществлять в рамках ППЗЛ (Практического подхода к здоровью легких), который:

- является ориентированным на пациента и нацелен на диагностирование и лечение распространенных респираторных заболеваний в учреждениях первичной медико-санитарной помощи
- способствует интегрированному ведению лечения, основанному на симптомах
- стремится к стандартизации предоставления услуг путем разработки и применения клинических руководящих принципов

ППЗЛ и другие рекомендации приводятся в **WHO stop TB Strategy** (Стратегии ВОЗ «Остановить ТБ»)

Следующие шаги

- Проводить мониторинг, оценивать и документировать действия, направленные на прекращение курения, в рамках ППЗЛ и служб для пациентов с ТБ
- Расширять успешные пилотных проектов на другие целевые объекты
- Повышать политическую осведомленность в отношении ухудшающихся последствий ТБ при потреблении табака
- Повышать осведомленность в различных правительственных департаментах в отношении преимуществ усиления совместной борьбы против ТБ и табака для здоровья, общества и экономики

O țigară fumată de o femeie echivalează cu cinci țigări fumate de un bărbat

Fumul de țigară „urăște” la propriu femeile: raportul dintre prejudiciile aduse de fumat organismului feminin este, comparativ cu cele aduse organismului masculin, de 5 la 1.

Acesta este rezultatul unui studiu prezentat de Elena Tremoli, profesor în cadrul Facultății de Farmacologie a Universității din Milano, la Congresul Societății Europene de Cardiologie, desfășurat la Paris.

Organismul feminin se dovedește deosebit de vulnerabil la efectul nociv al fumatului, indiferent de factori precum vârsta, presiunea arterială, greutatea în exces sau statutul social, notează cotidianul italian Corriere della Sera.

„Este cunoscut faptul că femeile sunt protejate în mod natural, hormonal, de boli cardiovasculare, mai ales înainte de menopauză. Din acest motiv, factorilor dăunători pentru sănătatea femeilor li se acordă mai puțină atenție”, a atenționat Tremoli. Între timp, bolile cardiovasculare provoacă în Europa 4,3 milioane de decese anual, dintre care 242.000 în Italia, iar acest bilanț devine din ce în ce mai „roz”. Elena Tremoli a mai menționat un factor curios: cu cât mai instruit este un bărbat, cu atât mai

„poluate” sunt arterele lui, însă în cazul femeilor nu se observă o asemenea dependență.

Bolile cardiovasculare constituie un „privilegiu” pentru bărbații de 55-60 de ani, apoi, pe parcursul unei scurte perioade, se înregistrează o „egalitate” între cele două sexe, însă în jurul vârstei de 75 de ani raportul se schimbă. Potrivit profesorului Roberto Ferrari, acest lucru se întâmplă nu doar din cauza slăbirii protecției hormonale odată cu instalarea menopauzei, ci și din cauza faptului că femeile încep să ducă un mod de viață nesănătos, specific bărbaților: mănâncă mult și prost, fumează, fac puțină mișcare.

Deocamdată, campania pentru profilaxia bolilor cardiovasculare la femei pare pierdută. Femei fumătoare sunt din ce în ce mai multe. De asemenea, femeile abandonează mai greu acest viciu.

Potrivit unui alt studiu prezentat în cadrul congresului de la Paris, fumatul și consumul de alcool „costă” mult femeile europene: acestea trăiesc mai mult decât bărbații, dar mai prost calitativ.

Preluat de pe <http://www.arena.md>

Programe HIV/SIDA mai eficiente pentru persoane antrenate în raporturi sexuale bărbat - bărbat (BSB) ar putea diminua simțitor epidemia globală

În ajunul summit-ului ONU pentru revigorarea eforturilor globale de diminuare a pandemiei HIV/SIDA, 30 ani după descoperirea virusului HIV, un nou studiu al Băncii Mondiale (BM) îndeamnă guvernele și donatorii de resurse pentru dezvoltare să presteze servicii mai calitative de prevenire, tratament și îngrijire pentru BSB. Acesta este un pas primordial în efortul de a stopa epidemia globală. Peste 25 mln persoane au decedat de la prima atestare clinică a virusului în 1981.

Produs în strâns parteneriat cu PNUD și Școala Bloomberg de Sănătate Publică din cadrul Universității John Hopkins, Studiul epidemiei globale HIV printre BSB: epidemiologie, prevenire, acces la îngrijire și drepturi ale omului – reprezintă prima analiză economică cuprinzătoare, care dovedește că BSB se află în risc sporit de infectare cu HIV comparativ cu alte grupuri/populații, în special în multe din țările cu un venit mic sau mediu pe cap de locuitor. În aceste țări, mai puțin de 1 din 10 BSB are acces la servicii de bază de prevenire, îngrijire și tratament HIV.

Studiul în rândul BSB este limitat de discriminarea socială și „criminalizarea” comportamentului acestora, în rând cu fonduri limitate pentru programe HIV/SIDA care ar ajuta/susține BSB. Studiul sugerează că acești factori sociali fac BSB vulnerabili față de infecția HIV și limitează accesul lor la tratament și îngrijire HIV.

Autorii studiului identifică patru scenarii care descriu situația curentă a epidemiei HIV printre BSB din țările slab

și medii dezvoltate și estimează costurile de îmbunătățire a situației.

Cele patru scenarii regionale sunt: 1 – America de Sud, unde BSB înregistrează numărul cel mai mare de infecții HIV în rândul populației; 2 – Europe de Est și Asia Centrală, țări cu un minăr mare de infecții în rândul UDI; 3 – Africa Subsahariană, unde riscurile de infectare sunt însoțite de o epidemie HIV larg răspândită printre heterosexuali; și 4 – Asia de Sud-Est, unde transmiterea infecțiilor printre BSB, UDI și heterosexuali, contribuie în egală măsură la creșterea epidemică a infecțiilor HIV.

Pentru o mai bună protejare a BSB împotriva riscurilor de infectare cu HIV, autorii recomandă oferirea unui pachet minim de servicii esențiale, care să includă consiliere, distribuirea prezervativelor, activități de prevenire la nivel de comunitate, teste HIV și tratament ARV accesibil. La fel de importante sunt și implementarea unor politici de decriminalizare a comportamentului BSB și programe de formare pentru lucrătorii din domeniul îngrijirii sănătății.

Autorii conclud, atingerea unei rate înalte de acoperire cu servicii de tratament și îngrijire HIV pentru BSB poate avea un impact pozitiv semnificativ asupra traiectoriei epidemiei HIV într-o țară sau alta.

Dezvoltat pe marginea Raportului BM

Întreg raportul poate fi accesat pe site-ul: www.worldbank.org/aids

Numărul deceselor la nou-născuți este în scădere la nivel mondial

Rata mortalității la nou-născuții cu vârsta sub o lună a scăzut la nivel mondial, indică un studiu al Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) dat publicității recent.

Progresele sunt însă prea lente, iar întârzierea este semnificativă în Africa. Țările în curs de dezvoltare însumează 99 la sută din decesele nou-născuților. Numărul deceselor nou-născuților s-a diminuat de la 4,6 milioane în 1990 la 3,3 milioane în 2009, conform studiului realizat de cercetători ai OMS, ONG Save the Children și de la London School of Hygiene and Tropical Medicine.

În prezent, decesele nou-născuților reprezintă 41 la sută din cele înregistrate la copii cu vârsta până în cinci ani. Trei sferturi din aceste decese se explică prin nașteri premature, asfixie și infecții grave, cum ar fi septicemie și pneumonie. Jumătate din aceste decese se înregistrează în cinci țări, și

anume India, Nigeria, Pakistan, China și Republica Democrată Congo. În Africa, numărul deceselor se reduce cu 1 la sută anual, dar în acest ritm continentului îi vor fi necesari peste 150 de ani pentru a ajunge la speranța de viață a nou-născuților din Statele Unite ori Marea Britanie, indică raportul OMS.

Datele statistice disponibile pentru R. Moldova arată că la noi mortalitatea infantilă atinge nivelul de 19.0 la 1000 de născuți vii în 1990. În următorii zece ani acest indicator a fluctuat, ridicându-se până la 22.6 în 1994 și stabilindu-se la 18.4 decese per 1000 nou născuți în 2000. În 2009, în R. Moldova s-au înregistrat 493 sau 12.1 decese la 1000 de copii născuți vii. Din acestea, 201, sau 40.8 la sută, revin unor afecțiuni atestate în perioada perinatală, 27% malformațiilor congenitale iar 13.2% - bolilor aparatului respirator.

Material realizat pe marginea datelor OMS și CNMS

Франция может депортировать ВИЧ-положительных иностранцев

Депортируемые ВИЧ-инфицированные зачастую не имеют доступ к лечению в своих странах. Региональные отделения здравоохранения Франции игнорируют этот факт

Французская организация ВИЧ-активистов «Aides» заявила об «охоте на больных иностранцев», требуя от государства сдержать свои обещания и не депортировать ВИЧ-положительных иностранцев в те страны, которые не могут обеспечить им лечение.

«Aides» осуждает «бесчеловечность» статьи 17 законопроекта об иммиграции, принятого в мае прошлого года, которая ограничивает право на пребывание во Франции больных иностранцев. Теперь вид на жительство может быть предоставлен лишь в случае «отсутствия» надлежащего лечения в стране иммигранта, а не в случае невозможности получить доступ к эффективному лечению.

Организация приводит в пример дело Франсуазы (все

имена изменены), ВИЧ-положительной из Камеруна, которая прячется в Страсбурге и которой грозит смерть в случае возвращения на родину.

Также рассказывается о сенегальской ВИЧ-положительной девушке Дениз, которая тайно живет в Шартре, после того как полиция трижды пыталась препроводить ее в центр задержания, и о Борисе и Наташе, ВИЧ-инфицированной украинско-грузинской паре, имеющей ребенка.

Все эти люди были жертвами решений региональных отделений здравоохранения, которые решили, что они должны быть депортированы в свои страны.

Правозащитники говорят, что медицинские учреждения игнорируют предписания МВД Франции, в которых говорится о необходимости учитывать то, насколько ВИЧ-инфицированные могут получить доступ к лечению в своих странах.

По материалам AFP

Рост эпидемии ВИЧ на Ближнем Востоке и в Северной Африке

Растет число заражений ВИЧ среди геев и бисексуальных мужчин на Ближнем Востоке и в Северной Африке. Рискованное сексуальное поведение может распространить СПИД по всему региону.

В первом исследовании такого рода, изучающем ситуацию в регионе, где гомосексуальность остается табу, ученые из Медицинского колледжа Уэйла Корнелла в Катаре обнаружили признаки концентрации эпидемии ВИЧ в таких странах, как Египет, Судан, Пакистан и Тунис. В некоторых группах населения этих стран уровень заражения ВИЧ превышает 5%. В исследовании, опубликованном в журнале «Public Library of Science Medicine», говорится, что в некоторых регионах Пакистана уровень ВИЧ-инфицированных достиг 28%. Исследователи призвали страны ближневосточного региона обеспечить доступ к тестированию на ВИЧ, профилактике и лечению для мужчин, имеющих секс с мужчинами, чтобы предотвратить дальнейшее распространение инфекции.

По оценкам ООН, в 2009 году 33,3 миллионов человек имели вирус иммунодефицита человека (ВИЧ), и 22,5 миллионов из них живут южнее Сахары в Африке.

Данные исследования вызывают беспокойство, хотя и не являются сюрпризом. Так, в 2008 году передача ВИЧ-инфекции через анальный секс между мужчинами составила более 25% установленных случаев заражения ВИЧ в нескольких странах региона.

Вместе с тем, специалисты отмечают, что во всем мире происходит рост числа заражений ВИЧ среди мужчин, занимающихся сексом с мужчинами, и Ближний Восток здесь не исключение.

Марокко, Ливан и Пакистан поддерживают общественные организации, которые предоставляют услуги скрытой части населения без прямого вмешательства государства, подчеркнула Мумтаз.

По материалам Reuters

CERCETĂRI ȘTIINȚIFICE ÎN DOMENIU

Noi cercetări promițătoare pentru o vaccină TB mai efektivă

Tuberculoza se află printre primele zece cauze ale decesurilor în lume. Unul din principalele impedimente în lupta împotriva tuberculozei este faptul că BCG, unicul vaccin disponibil în prezent este în realitate doar parțial eficient. Aeras, organizația membră a GHTC, angajată în căutarea unui vaccin pentru combaterea și prevenirea TB, califică vaccinul BCG drept "nesigur" și susține că "deși BCG este vaccinul cel mai administrat în lume, până acum nu au fost atât de multe cazuri de îmbornăviri TB înregistrate pe planetă. Iată de ce este urgentă neviue de un vaccin modern, inofensiv și eficient, care să prevină toate formele de TB, inclusiv cele rezistente, în toate categoriile de vârstă și în rândul purtătorilor de HIV".

Deși cercetarea se află la etapa inițială, cercetătorii sunt încurajați de experimente în care șoareci sunt injectați cu Ikeplus, o nouă vaccină care conține bacterii modificate similare celor care cauzează infecția cu TB. Rezultatele acestor teste demonstrează că aceste inecții sunt

capabile să elimine în totalitate bacteria TB din unii șoa-reci.

Profesorul William Jacobs, cercetătorul principal de la Colegiul de Medicină Albert Einstein, afirmă că cercetările "consistent au protejat șoarecii mai bine cu Ikeplus decât BCG".

Șoarecii infectați cu TB, dar cărora nu le-au fost injectate niciun vaccin, au murit în mediu peste 54 zile. Cei vaccinați cu BCG au supraviețuit 65 zile, iar cei injectați cu Ikeplus au rezustat în mediu 135 zile. La șoarecii care au supraviețuit peste 200 zile cercetătorii nu au mai detectat bacteria mortală.

"E ceva la ce am visat ani buni de-a rândul, să putem obține o protecție de o durată mai lungă și o mai bună imunitate bacterială", a conchis cercetătorul.

Realizat pe marginea materialelor BBC

Ученые открыли свойства протеина, эффективные в борьбе с ВИЧ

Две группы французских ученых из университетов Страсбурга и Марселя открыли сильные свойства протеина, которые мешают репликации вируса иммунодефицита человека. Вновь открытые устойчивые свойства протеина предотвращают распространение ВИЧ в организме. Это может привести к новой стратегии лечения от вируса иммунодефицита

Профессор Оливье Рор и доктор Кристиан Шварц из Страсбурга вместе с профессорами Эриком Шабрьером и Дидье Рау из Марселя пролили свет на свойства протеина человека НВРВ (человеческий фосфатный сдерживающий протеин), подавляющие репликацию ВИЧ.

«Полученные результаты говорят о том, что этот протеин действует еще неизвестным современным терапиям образом», - говорится в совместном заявлении ученых. Этот протеин уже был известен, но его свой-

ства для борьбы с ВИЧ только что были открыты. Что важно, этот протеин эффективен как против классических штаммов ВИЧ, так и против штаммов, устойчивых к антиретровирусным препаратам.

«Эти обещающие труды открывают путь для новых стратегий разработки лечения от ВИЧ», - сказано в заявлении ученых, которые в скором времени намерены начать испытания протеина.

В любом случае использование этого протеина будет возможно лишь через несколько лет, пока будут проведены тесты, сначала на животных, затем на добровольных пациентах.

«Сейчас это вопрос средств», - подчеркивает профессор Эрик Шабрьер. - «Первые тесты на токсичность не показали вторичные эффекты, но тесты на животных очень дорогие, а на людях еще дороже».

По материалам AFP

Открыты антитела, способные помочь в создании вакцины от СПИДа

Комбинация новых, более устойчивых к ВИЧ антител может блокировать распространение вируса и стать основой для создания вакцины от болезни

Американские ученые идентифицировали новые сильные антитела против ВИЧ, говорится в исследовании, опубликованном в среду в британском научном журнале «Nature». Это дает новые возможности для создания вакцины от СПИДа.

Антитела являются орудиями системы иммунной защиты от инфекций, вирусов или бактерий. Но большое разнообразие ВИЧ из-за его многочисленной и быстрой мутации не позволяет им размножиться в большинстве случаев. Антитела, произведенные в инфицированном организме, не способны нейтрализовать ВИЧ.

17 новых идентифицированных антител были выде-

лены из крови четырех ВИЧ-инфицированных. Они должны стать серьезным оружием в борьбе с вирусом.

Большинство из этих новых антител в десять раз сильнее уже известных («PG9, PG16 и VRC01...») в плане исследования вакцины, отмечают ученые из Исследовательского института Скриппса (Ла Хойа, Калифорния). Определенные сочетания антител могут защитить от большой пропорции вариантов ВИЧ.

Медики полагают, что вакцина, способная помешать инфекции ВИЧ, должна производить в иммунной системе такие сильные антитела, прежде чем разовьется патогенез.

С момента идентификации болезни в 1981 году СПИД унес жизни 30 миллионов людей в мире. Около 34 миллионов человек являются носителями ВИЧ, согласно данным ООН.

По материалам AFP

ȘTIRI DE PE MĂPAMOND

La Chișinău s-a desfașurat ediția a XVII-a a MoldMEDIZIN&MoldDENT

Ediția a XVII a expoziției internaționale specializate „MoldMEDIZIN&MoldDENT” s-a desfășurat la Chișinău în perioada 13-16 septembrie curent.

Organizatorii evenimentului și-au propus de a promova rezultatele cercetărilor științifice și publicațiilor de specialitate, a realizărilor practice ale instituțiilor medico-sanitare publice republicane și centrelor științifice din țară, precum și de a contribui la dezvoltarea ramurii farmaceutice și a extinde colaborarea cu partenerii din alte țări.

În cadrul evenimentului peste 80 de producători și importatori de medicamente, dispozitive și tehnologii medicale, tehnologii informaționale medicale și-au expus produsele de ultimă oră. În cadrul ediției din anul curent a expoziției și-au anunțat participarea companii din Republica Moldova, România, Belarus, Polonia, Rusia, Ucraina și Turcia și reprezentanți oficiali în Republica Moldova ai companiilor din Cehia, Egipt, Germania, Israel, Italia, Slovacia, SUA, și Ungaria.

Programul expoziției a conținut un șir de conferințele științifice, mese rotunde și seminare pe diferite subiecte actuale din activitatea farmaceutică și medicală. Medici, conducători ai instituțiilor medicale, studenți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, medici rezidenți, reprezentanți ai organizațiilor medicale profesionale au putut participa la discuțiile lansate privind aspecte importante ale farmacologiei și producției de medicamente, stomatologiei, pediatriei, oncologiei, cardiologiei, neurologiei, radioprotecției, medicinii de laborator, epidemiologiei, tehnologiei informaționale medicale.

Expoziția specializată „MoldMEDIZIN & MoldDENT” a fost organizată de Centrul Internațional de Expoziții „Mold-expo” sub egida Ministerului Sănătății, cu susținerea asociațiilor medicale profesionale din Republica Moldova. Serviciul de Presă al Ministerului Sănătății str. Vasile Alecsandri nr.2, Chișinău-2009, Republica Moldova

Sursa: Centrul PAS

ИЛГА получила консультативный статус в ЭКОСОС ООН

Крупнейшее объединение ЛГБТ-организаций мира теперь официально представлено в ООН. Россия, как обычно, голосовала «против», вместе с самыми гомофобными странами

25 июля 2011, Международная ассоциация лесбиянок, геев, бисексуалов, трансгендеров и интерсексуалов (ИЛГА) получила консультативный статус при Экономическом и социальном совете (ЭКОСОС) Организации Объединенных наций.

За это решение проголосовали делегации 30 стран (Индия, Италия, Япония, Латвия, Мальта, Мексика, Монголия, Никарагуа, Норвегия, Перу, Республика Корея, Словакия, Испания, Швейцария, Украина, Великобритания, США, Венесуэла, Аргентина, Австралия, Бельгия, Канада, Чили, Эквадор, Эстония, Финляндия, Франция, Германия, Венгрия). Против этого решения выступили 13 стран (Ирак, Марокко, Намибия, Пакистан, Катар, Россия, Саудовская Аравия, Сенегал, Бангладеш, Камерун, Китай, Египет, Гана). Воздержались 6 стран (Гватемала, Филиппины, Руанда, Багамы, Берег Слоновой Кости).

Консультативный статус при ЭКОСОС позволяет неправительственным организациям участвовать в конференциях и встречах ООН, выступать с письменными заявлениями и докладами, проводить семинары в зданиях ООН.

В ИЛГА входят 750 ЛГБТ-организаций со всех континентов мира.

Многие организации-члены ИЛГА уже имеют аналогичный статус при ЭКОСОС. Это датская ЛГБТ-организация LBL, нидерландская СОС, испанская FELGT, немецкая LSVD, бразильская ABGLT, американская IGLHRC, а также ИЛГА-Европа.

Примечательно, что Россия последовательно голосует против предоставления организациям геев и лесбиянок консультативного статуса при ООН. Российская делегация также отказывается голосовать за любые декларации и резолюции ООН в поддержку прав сексуальных меньшинств.

По материалам Ilga.Org

Un sfert dintre noii diagnosticati cu HIV in Spania au până în 30 de ani

Unul din patru noi pacienti diagnosticati cu HIV în fiecare an în Spania are sub 30 de ani, informeaza Agerpres. Potrivit conducerii Planului national de combatere SIDA, în Spania sunt diagnosticate în fiecare an 3.500 noi cazuri de infectie cu HIV, iar dintre acestea, peste 2.000 sunt cele în rândul homosexualilor.

Numarul homosexualilor infectati cu HIV a crescut cu trei puncte procentuale în ultimii cinci ani în rândul celor cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani - de la 11% în 2004 la 14% în 2009, arată sursa citată.

De asemenea, estimările arată că 80% din noile cazuri de diagnosticare cu SIDA din Spania au avut loc în urma nefolosirii mijloacelor de protecție sexuală.

Astfel, pentru a scădea aceste cifre și a preveni infecția cu HIV în rândul tinerilor, Consiliul pentru tineret din Spania, în colaborare cu Planul național de combatere SIDA au pus în aplicare, pentru al cincilea an consecutiv, o campanie de distribuire a peste un milion de prezervative în rândul tinerilor, plus diferite materiale informative.

Sursa: PaginaMedicala.ro

Italia: aproape o sută de nou-născuți au fost infectați cu virusul TB la spitalul Vaticanului

Autoritățile sanitare ale regiunii Lazio au comunicat recent rezultatul testului efectuat pe 1.000 de bebeluși născuți în perioada ianuarie - iulie 2011, la spitalul Vaticanului, Policlinico Gemelli din Roma. 96 de nou-născuți au fost infectați cu virusul tuberculozei de o asistentă medicală bolnavă, informează agenția de presă ANSA. Asistentă medicală de la secția de neonatologie a spitalului Gemelli a afirmat că nu suspecta îmbolnăvirea de tuberculoză pentru că se vaccina periodic. Procuratura din Roma a deschis o anchetă pentru a stabili persoanele responsabile de infectarea bebelușilor. S-a descoperit că în 2004, atât asistentă medicală în cauză, cât și soțul acesteia au fost depistați pozitivi la testul pentru virusul tuberculozei.

Președinta Regiunii Lazio, Renata Polverini, a declarat că este prematur să se vorbească despre o epidemie de tuberculoză, având în vedere că infectarea cu virusul tuberculozei nu înseamnă că bebelușii sunt bolnavi. Aceștia se pot îmbolnăvi sau nu în viitor, în funcție de sistemul imunitar.

Asociația consumatorilor, Codacons, a anunțat că a depus plângere la Tribunal împotriva spitalului care nu a

asigurat siguranța viitoarelor mame și a bebelușilor acestora.

Mai multe mămici susțin inițiativa asociației. Printre acestea se află și avocata Giulia Bongiorno, președinta Comisiei pentru Justiție din cadrul Camerei Deputaților. Doamna Bongiorno a născut în luna ianuarie la Policlinico Gemelli și susține că direcția spitalului i-a ascuns adevărul la începutul anchetei.

Într-un interviu acordat cotidianului Corriere della Sera, ea a povestit că băiețelul căruia i-a dat viață nu a fost infectat, dar spitalul a asigurat-o că asistentă medicală nu lucra la secția de nou-născuți în luna ianuarie.

Într-un final, conducerea spitalului a fost nevoită să extindă testele și la copiii născuți în prima lună a anului, prin urmare a admis că asistentă a intrat în contact cu bebelușii înainte de perioada comunicată inițial.

Giulia Bongiorno, în calitate de avocat, le va susține pe mamele care intenționează să acționeze în judecată spitalul Vaticanului.

Sursa: Agerpres

Campanie de testare HIV în Zimbabwe

Reprezentanții Guvernului din Zimbabwe au luat o măsură drastică: aceea de a merge din casă în casă pentru a testa populația de HIV.

În acest mod, oficialii speră că va fi redusă rata persoanelor infectate cu HIV. Ministrul Sănătății, Henry Madzoreira, a asigurat că este necesar „să se inoveze și să se caute

noi unghiuri” pentru a înfrunta problema și să se facă o serie de campanii pentru a afla cine este infectat cu virusul HIV practicând analize.

Potrivit acestuia, „analizele HIV vor trebui să fie la fel de frecvente ca în cazul analizelor malariei sau al altor boli”.

Sursa: Agerpres

Asistentele din Europa de Est nu au fost instruite pentru a comunica

Lordul britanic Robert Winston a declarat recent că este în special îngrijorat de asistentele din România și Bulgaria, care au competențe limitate de comunicare „chiar și în propria lor limbă.”

În discursul ținut în fața Camerei Lorzilor, Lordul Winston a precizat că acestea au fost instruite „într-un mod total diferit” față de asistentele britanice, și nu au fost obișnuite să le vorbească medicilor sau pacienților. Winston, profesor specializat în studii de fertilitate la Imperial College din Londra, a avertizat că aceste competențe slabe de comunicare s-au răspândit în sistemul medical britanic și că situația se va agrava dacă nu vor fi luate măsuri.

Potrivit legislației stricte a UE, organismului The Nursing and Midwifery Council (NMC) îi este interzis să testeze asistentele care provin din țări europene, indiferent dacă este vorba despre competențele lor lingvistice sau despre cele clinice. Astfel de teste sunt menite să limiteze „libera circulație a forței de muncă”, iar interdicția de a fi testați se aplică și medicilor. Cu toate acestea, unele țări, printre care și Franța, evită normele europene prin testa-

rea candidaților de către consilii medicale la nivel local, nu de către un organism la nivel național.

Winston a precizat că propria sa experiență de lucru în străinătate i-a arătat că asistentele medicale din Europa de Est nu au fost instruite pentru a comunica cu medicii sau pacienții.

Numărul de asistente medicale europene înregistrare pentru a lucra în Marea Britanie s-a dublat din momentul în care controalele stricte privind competențele lor - inclusiv competențele lingvistice - au fost abandonate în luna octombrie a anului trecut. În acest condiții, doar în primele cinci luni ale anului 2011, aproape 1.500 de noi asistente medicale noi au sosit în Marea Britanie.

Potrivit Daily Mail, Consiliul General al Medicilor a declarat că 22.060 - aproximativ 10% - de medicii atestați pentru a lucra în Marea Britanie provin din Spațiul Economic European, dintre care 1.862 din România și 722 din Bulgaria.

Sursa: www.postamedicala.ro

ANUNȚURI

Summit-ul mondial în domeniul sănătății publice - 2011

Summit-ul mondial în domeniul sănătății publice 2011 își va ține lucrările în perioada 23-26 octombrie 2011 în orașul Berlin, Germania.

Pentru 2011, summit-ul va avea drept motto "Cercetările științifice de astăzi – pe agenda zilei de mâine" și se va axa pe: bolile netransmisibile și rolul mass media în pro-

movarea sănătății, noi abordări în mediile de cercetare și inovare pentru îmbunătățirea stării de lucruri în domeniul sănătății publice, precum și aplicarea unor modele inovatoare de guvernare a sistemului sănătății la nivel global.

Pentru detalii privind evenimentul vizitați:
<http://www.worldhealthsummit.org/>

Conferința a III Internațională pentru utilizarea medicamentelor

În luna noiembrie curent, membrii comunității internaționale se vor întruni la Antalia, Turcia, în cadrul celei de-a III Conferințe Internaționale pentru îmbunătățirea metodelor de utilizare a medicamentelor (ICIUM 2011).

La fel ca și conferințele precedente (ICIUM 1997 și ICIUM 2004), care au făcut un sumar al politicilor și acțiunilor în desfășurare de îmbunătățire a metodelor de utilizare a medicamentelor, cea de-a III conferință va fi una interactivă și menită să producă rezultate concrete. Obiectivul

conferinței rămâne a fi prezentarea și rezumarea cunoștințelor privind îmbunătățirea metodelor de utilizare a medicamentelor, în special pentru categoriile vulnerabile ale populației. Participanții la conferință vor propune recomandări pentru politici bazate pe probe concrete și elabora o agendă de viitoare cercetări în acest domeniu. Agenda sesiunilor va fi structurată pentru a permite abordarea problemelor la diferite nivele ale sistemului ocrotirii sănătății.

Sursa: www.inrud.org

Consultări publice lansate de Ministerul Sănătății

Ministerul Sănătății vă propune spre consultare publică Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulilor de bună practică de fabricație a medicamentelor - RBPFM (GMP).

Materialele aferente proiectului le puteți găsi pe pagina

web a Ministerului www.ms.gov.md la compartimentul Transparența decizională/Anunț de organizare a consultărilor publice sau puteți accesa următorul link <http://ms.gov.md/public/debates/proiectehotariri/tataru/>

Sursa: <http://www.ms.gov.md>

CNC TB/SIDA anunță concurs

CNC TB/SIDA anunță despre elaborarea unei noi propuneri de grant pentru Fondul Global de combatere a HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei (FG), runda a 11-a și de elaborare a aplicației în bază de Program Național pentru domeniul HIV/SIDA/IST.

CNC TB/SIDA invită toți partenerii interesați (organizații guvernamentale și nonguvernamentale, agenții internaționale și mass media) să participe la procesul de elaborare a propunerii de grant pentru runda a 11-a și a aplicației în bază de Program Național pentru domeniul HIV/SIDA/ITS către Fondul Global.

Pentru domeniul tuberculozei se prezintă un concept de proiect (elaborată în baza strategiilor și activităților Programului național de control și profilaxie a tuberculozei pentru anii 2011-2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 1171 din 21 decembrie 2010, MO 259-263 (3792-3796) din 31 decembrie 2010, art. 1316).

Pentru domeniul HIV/SIDA/ITS se prezintă un concept de proiect care ține de două obiective strategice ale Programului Național: controlul și prevenirea HIV/SIDA/ITS în rândurile grupurilor de risc (utilizatori de droguri injectabile, lucrătoare ale sexului co-

mercial, BSB și deținuți) și activități de îngrijire și suport ale persoanelor afectate și care trăiesc cu HIV.

Conceptul de proiect trebuie să conțină: o scurtă descriere a situației din domeniu, scopul, obiectivele, rezultatele așteptate (indicatorii propuși), activitățile preconizate, bugetul estimat. Conceptul propus nu trebuie să depășească 5 pagini (A4, New Times Roman 12, spațiu 1). Dosarul trebuie să conțină, de asemenea, CV-ul organizației.

Dosarul (Conceptul de proiect și CV-ul organizației) poate fi prezentat la următoarea adresă: Consiliul Național de Coordonare TB/SIDA (secretariatul), Chișinău, str. A. Cozmescu 3, tel./fax: 72 73 59, sau prin email: ccm_secretariat@mednet.md. Data limită de prezentare a conceptelor de proiect este 15 octombrie 2011.

Propunerile de proiect remise vor fi analizate de către o comisie națională de revizuire.

Informație adițională despre CNC TB/SIDA este accesibilă pe paginile web: www.ccm.md și www.aids.md. Informație detaliată despre procedura de aplicare la Fondul Global pentru runda 11 și aplicația per program național găsiți la adresa: www.theglobalfund.org.

Concurs de proiecte pentru ONG

Pentru marcarea Zilei Mondiale de combatere SIDA, Organizația umanitară neguvernamentală olandeză Fundația SIDA Est - Vest (AIDS Foundation East-West, AFEW), care activează în domeniul prevenirii răspândirii infecției HIV în Republica Moldova, **Vă invită să participați la concursul de proiecte ale organizațiilor neguvernamentale partenere, pentru organizarea marcării Zilei Mondiale de combatere SIDA (1 decembrie, 2011)**. Concursul se desfășoară în cadrul proiectului Scaling up Access to Prevention, Treatment and Care under the National program for Prevention and Control of HIV/AIDS/STI, finanțat de Fondul Global de combatere a maladiilor SIDA, Tuberculozei și Malariei, runda 6, faza 2.

Scopul principal al concursului este selectarea proiectelor de impact pentru marcarea Zilei mondiale de combatere SIDA în Republica Moldova.

Organizațiile neguvernamentale, proiectele cărora vor fi selectate în bază de concurs, vor primi finanțare pentru implementarea lor. Proiectele originale, care se bazează pe evenimente sociale, cost-eficiente și cu o putere de acoperire a maselor cât mai largi vor avea prioritate.

Proiectele prezentate vor avea drept scop: sensibilizarea populației Republicii Moldova vis-a-vis de HIV/SIDA, îmbunătățirea cunoștințelor populației despre HIV și SIDA, educarea responsabilității pentru sănătatea proprie, a toleranței și reducerea stigmei în societate față de persoanele care trăiesc cu HIV/SIDA, promovarea normelor etice de comportament față de persoanele care trăiesc cu HIV.

Propunerea de proiect va include următoarele capitole: CV al organizației care va include (denumirea, adresa, contactele organizației, directorul de proiect și informația de contact a directorului, misiunea organizației, domeniile de activitate a organizației, experiența în organizarea evenimentelor publice, lista proiectelor implementate în ultimii 5 ani).

Propunerea de proiect va include (denumirea proiectului, scopul și obiectivele propuse, scenariul activităților propuse, echipa de implementare propusă, grupul țintă acoperit de către activitățile propuse, impactul proiectului, metodele de evaluare a eficienței proiectului, indicatorii de succes, bugetul proiectului).

Criteriile de selecție: originalitatea ideii proiectului, mobilizarea comunității pentru realizarea activităților propuse, mărirea publicului acoperit, cost-eficiența proiectului, impactul proiectului.

Data limită de depunere a proiectului este 17 octombrie 2011.

Proiectele pentru concurs pot fi prezentate personal sau prin poștă la sediul Reprezentanței Fundației SIDA Est-Vest (Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni, 57/1 of. 324) sau la adresa silvia_munteanu@afew.org. Pentru contact: Fundația SIDA Est-Vest (AIDS Foundation East-West, AFEW)

**Tel/fax 22 84 86, E-mail: silvia_munteanu@afew.org
Sursa: www.afew.org**

Am dreptul să fiu informat! Campanie informațională pentru tineri lansată de Ziua Mondială a Contracepției

Societatea de Planificare a Familiei din Moldova (SPFM) lansează o campanie de sensibilizare și informare a tinerilor din Republica Moldova, „Am dreptul să fiu informat!”, cu ocazia Zilei Mondiale a Contracepției, transmite Info-Prim Neo cu referire la un comunicat de presă al societății.

Campania se desfășoară până pe 1 octombrie și a fost lansată în parteneriat cu Centrul Sănătății Prietenos Tinerilor „Tineri pentru Tineri” din orașul Cimișlia, cu sprijinul Bayer Health Care, reprezentanța în Moldova.

Campania include un șir de acțiuni informative, un Flash Mob la Chișinău și Cimișlia cu distribuirea de pachete/brosuri informative și activități informativ-educative pentru tineri, discuții între voluntari la o ceașcă de cafea cu genericul: „Contracepția – trecut, prezent, viitor”, seminar pentru medicii de familie din raionul Cimișlia etc.

În cadrul campaniei va fi prezentat un nou sistem de distribuire a prezervativelor: automate specializate unde pot fi procurate prezervative, anonim și la orice oră. Automatele vor fi plasate în cămine, discoteci și alte puncte de agrement pentru tineri.

Actorii implicați în cadrul acestei campanii speră că va crește numărul tinerilor care adoptă comportamente sănătoase în privința contracepției și va scădea numărul de sarcini la adolescente.

Ziua Mondială a Contracepției este marcată la 26 septembrie și are ca scop ca fiecare sarcină să fie dorită și să crească conștientizarea importanței contracepției, în special de către tinerii cu vârstele între 15-19 ani care sunt cei mai predispuși infecțiilor cu transmitere sexuală.

<http://www.info-prim.md>

CNC TB/SIDA anunță concurs

CNC TB/SIDA anunță concurs pentru selectarea a doi Recipienți Principali (unul guvernamental și unul neguvernamental) pentru implementarea activităților din aplicația către Fondul Global, runda a 11-a de granturi. Pentru runda 11 Republica Moldova aplică per componenta „controlul și prevenirea tuberculozei”.

Cerințele față de candidați:

- 1) Capacități manageriale și instituționale evidente
- 2) Capacități de gestionare financiară
- 3) Capacități de procurare și distribuire
- 4) Sistem elaborat de monitorizare și evaluare
- 5) Experiență de lucru în implementarea granturilor oferite de organizațiile internaționale, (experiența de lucru cu granturile Fondului Global și ale Băncii Mondiale va constitui un avantaj)
- 6) Experiență de activitate în domeniul sănătății publice.

Pentru a fi eligibili, candidații trebuie să prezinte:

1. CV-ul organizației, care trebuie să conțină informație privind:

Copia statutului legal al organizației și copia certificatului de înregistrare (organizația înregistrată în Republica Moldova)

Misiunea, scopurile organizației

Descrierea succintă a proiectelor implementate (nu mai mult de o jumătate de pagină pentru fiecare proiect, inclusiv bugetul)

Argumente bazate pe evidență (copii ale celor mai esențiale documente), care demonstrează capacitățile numite mai sus

Resursele umane, tehnice și logistice ale organizației

Orice alt document, care demonstrează performanța și experiența organizației în administrarea granturilor și/sau a proiectelor.

2. CV-urile angajaților cheie, în special: al managerului, specialiștilor în procurări, finanțe, monitorizare și evaluare.

Data limită de prezentare a dosarului – 12 octombrie 2011.

Documentele urmează a fi prezentate în limba de stat la adresa: MD 2009, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Cozmescu 3, Secretariatul Consiliului Național de Coordonare TB/SIDA (blocul 2, et.2). Informații suplimentare pot fi obținute la tel/fax: 727359, GSM: 0692 71771.

Grant comun de finanțare din partea DFID

Internaționala Reducerea Riscurilor (Harm Reduction International - HRI), Consorțiuul Politicilor în domeniul Drogurilor (Drug Policy Consortium - IDPC) și Rețeaua Internațională a persoanelor care Consumă Droguri (International Network of People Who Use Drugs - INPUD) au plăcerea de a anunța acordarea unui grant comun de finanțare din partea Departamentului pentru Dezvoltare Internațională a Regatului Unit (UK Department for International Development - DFID).

Aceste trei organizații de nivel global, care activează în domeniul politicilor privind drogurile și aspectelor ce țin de sănătate, sunt unite prin grantul dat în implementarea unui program comun de activități de suport pentru îmbunătățirea calității serviciilor de prevenire HIV/SIDA, tratament și îngrijire în rândul utilizatorilor de droguri injectabile.

ONG-urile din domeniu și comunitatea utilizatorilor au o influență tot mai mare în ceea ce privește răspunsul pentru HIV/SIDA atât la nivel local, cât și național, însă aceste grupuri au nevoie de un suport tehnic și dezvoltare de capacități din partea unor mari rețele regionale și globale. Acest grant reprezintă un pas semnificativ înainte pentru dezvoltarea capacității societății civile în livrarea materialelor, lucru în rețea, traininguri, și accesul societății civile locale și naționale la diverse sisteme de comunicare și suport global. În același timp, grantul reflectă o pozitivă relație de colaborare dintre cele trei organizații și încrederea DFID-ului în abilitatea de a lucra împreună pentru atingerea scopurilor comune.

HRI este un lider internațional în promovarea politicilor și practicilor care reduc riscurile corelate consumului de droguri. IDPD este o rețea globală de ONG-uri și re-

țele de profesioniști care promovează discuții deschise și obiective vizavi de politicile privind drogurile atât la nivel național, cât și internațional. INPUD este o rețea internațională care reprezintă aspecte de semnificație majoră pentru consumatorii de droguri.

Scopul proiectului comun este de a crea un mediu național și internațional legal de finanțare care să abiliteze și să promoveze implementarea și îmbunătățirea eforturilor de prevenire HIV, tratament și îngrijire pentru consumatorii de droguri injectabile. Aceste trei organizații vor lucra pentru atingerea acestui scop printr-un program integrat de colaborare, bazat pe cercetare, advocacy, și suport pentru fortificarea partenerilor din societatea civilă atât la nivel regional, cât și național, incluzând și suportul pentru dezvoltarea organizațiilor utilizatorilor de droguri. Aceste activități vor fi focusate pe regiunile în care utilizatorii de droguri reprezintă un factor semnificativ în răspândirea HIV (Europa de Est, CSI, Asia Centrală, Africa de Est/Nord, Asia de Sud și Sud-Est), și regiunile în care există condiții pentru dezvoltarea unei potențiale epidemii (Africa Sub-Sahariana, America Latină).

Gratie suportului venit din partea DFID-ului, care ne-a încurajat să lucrăm în această manieră de colaborare, avem la moment o platformă comună pentru a dezvolta și extinde activitățile noastre, precum și un mijloc de investiție a resurselor venite din partea donatorilor pentru suport tehnic și dezvoltarea capacităților în cadrul politicilor privind drogurile și sectorul HIV/SIDA. Sperăm să lucrăm cu societatea civilă și partenerii guvernamentali pentru a face față acestei importante provocări în lunile și anii ce urmează.

Sursa: HRI

RESURSE INFORMAȚIONALE UTILE:

Publicații:

http://www.path.org/files/CP_ukraine_tb_hiv_ipcc_fm.pdf = <http://www.path.org/publications/detail.php?i=1770>
http://whqlibdoc.who.int/publications/2010/9789241564069_eng.pdf
http://www.path.org/files/TS_hmis_delivering.pdf
http://www.path.org/files/HIV-AIDS_tb_advocacy_rpt.pdf
http://www.path.org/files/HIV-TB_mdr-xdr-tb_assess_tool_rus.doc
<http://www.mmci-communications.org/resources/communications-handbook-for-clinical-trials>
http://www.path.org/files/TS_mmis_implement_pol.pdf
http://www.path.org/files/CP_ukraine_acsm_tb_wrkshp_guide.pdf
<http://www.unfpa.org/webdav/site/global/shared/documents/publications/2011/MomentumPDFforWeb.pdf>
http://www.path.org/files/TS_mmis_landscape.pdf
http://www.path.org/files/TS_opt_vision_2020.pdf
http://www.path.org/files/ER_directions_8_1_spring11.pdf
http://www.path.org/files/TS_update_dsji.pdf
<http://www.path.org/publications/series.php?i=9>

Oportunități de finanțare:

<http://www.path.org/dxcenter/funding-opportunities.php>
http://www.eurasiahealth.org/rus/misc/grantsfunding/?searching=1&add_str_1=&add_str_2=&add_str_3=&areas_offocus=33922&keywords=&search_in=&orderby=relevancy#SR

Evenimente:

<http://www.cdc.gov/tb/events/default.htm>
<http://www.cdc.gov/tb/events/default.htm>
<http://www.ghntcoalition.org/events.php>

Link-uri utile

<http://www.union-imdp.org/> = <http://www.union-imdp.org/about>
<http://www.path.org/dxcenter/training-developers-and-users.php>
<http://www.ghntcoalition.org/events.php>
<http://www.ghntcoalition.org/news-and-announcements.php>
http://www.path.org/files/GHTC_lev_res_fs.pdf
<http://www.avert.org/tuberculosis.htm>
<http://www.eurasiahealth.org/eng/aids/about/site/>
<http://findtbresources.org/>
<http://www.cdc.gov/tb/topic/default.htm>
<http://www.fondulglobal.ro/resurse/manuale-ghiduri/resurse-tb/>

SUMAR

Din activitatea CNC TB/SIDA	pag. 1-3		
Din activitatea partenerilor CNC TB/SIDA	pag. 3-11	Știri de pe mapamond	pag. 18-19
Publicații, rapoarte și studii recente	pag. 12-16	Anunțuri	pag. 20-22
Cercetări științifice în domeniu	pag. 17	Resurse informaționale utile	pag. 23

BULETIN INFORMATIV

al Consiliului național de coordonare al programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și de control al tuberculozei, editat cu suportul financiar al Fondului Global de combatere a SIDA, Tuberculozei și Malariei în cadrul Programului TB/SIDA

Echipa redacțională:

Redactor editor: **Violeta TEUTU**
Design și machetare: **Ion VRABIE**

Consultant: **Svetlana PLĂMĂDEALĂ**
Responsabil de ediție: **Oleg BARBĂ**

Adresa redacției

str. A. Cozmescu, 3
MD 2009, Chișinău
Republica Moldova
Tel./Fax: 72 73 59
ccm_secretariat@mednet.md
www.ccm.md